

*Pojednanie –
miłość Chrystusa przynagla nas*
(por. 2 Kor 5,14-20)

**Materiały na
TYDZIEŃ MODLITW
O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN
18-25 stycznia
i cały rok 2017**

Warszawa 2016

© Copyright by
Rada ds. Ekumenizmu
Konferencji Episkopatu Polski

i

Polska Rada Ekumeniczna

Teksty Pisma Świętego:

Pismo Święte Nowego Testamentu. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2012

Pismo Święte Starego Testamentu. Pięcioksiąg. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2014

Pismo Święte Starego Testamentu. Księgi Dydaktyczne. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2008

Pismo Święte Starego Testamentu. Księgi Historyczne. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2016

Pismo Święte Starego Testamentu. Księgi Prorockie. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2016

ISSN 0208-9424

Redakcja:

Andrzej Gontarek

Sławomir Pawłowski

Edward Puślecki

Doroteusz Sawicki

Kalina Wojciechowska

Przygotowanie do druku:

Sławomir Pawłowski

Część I

WPROWADZENIE

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego

Sposób wykorzystania materiałów

Tydzień i rok

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia. Termin ten został zaproponowany przez pioniera ruchu ekumenicznego, Paula Wattsona z USA, w 1908 r., aby obejmował czas między dniem wspominającym św. Piotra, a dniem upamiętniającym nawrócenie św. Pawła. Na półkuli południowej, gdzie w styczniu zwykle trwają wakacje, Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan jest zazwyczaj obchodzony w innym terminie, np. w okresie obejmującym święto Pięćdziesiątnicy (propozycja ruchu „Wiara i Ustrój” z 1926 r.), co również zyskuje rangę symbolu.

Usilnie zachęca się Kościoły, by korzystały z tych materiałów przez cały rok, np. podczas comiesięcznych spotkań czy nabożeństw ekumenicznych, godzin biblijnych, w pracy duszpasterskiej wśród młodzieży, studentów, dorosłych. Podane w broszurze tzw. tematy do refleksji mogą posłużyć za wstęp do dyskusji, którą z kolei można zakończyć zaproponowanymi modlitwami.

Zachęca się wiernych do kontynuowania ekumenicznej modlitwy i wzajemnych odwiedzin w ciągu całego roku.

Nabożeństwa codzienne i nabożeństwo centralne

W ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan niektóre Kościoły, diecezje czy miasta organizują jedno nabożeństwo, inne spotykają się każdego dnia Tygodnia (właściwie oktawy). Jeszcze inne spośród tych ośmiu nabożeństw wybierają jedno, któremu nadają charakter obchodów centralnych, najczęściej w niedzielę. Należy tu podkreślić, że przypadająca w Tygodniu Modlitw niedziela ma szczególne znaczenie duszpasterskie.

Niniejsza broszura uwzględni każdą z tych możliwości, czemu służy propozycja nabożeństwa słowa Bożego oraz bogaty zestaw modlitw na każdy dzień, łącznie z czytaniem biblijnymi i komentarzami.

Międzywyznaniowo i konfesyjnie

Materiały Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan można wykorzystać zarówno podczas nabożeństw międzywyznaniowych jak i w ramach nabożeństw tylko jednej konfesji, włączając proponowane modlitwy – na ile to możliwe – do własnych porządków liturgicznych.

Na nabożeństwach centralnych w diecezjach Kościoła rzymskokatolickiego, na które zapraszani są duchowni i świeccy z bratnich Kościołów chrześcijańskich, zalecane jest organizowanie nabożeństwa słowa Bożego. Jeżeli jednak raczej duszpasterskie podpowiadają, że ze względu na większy udział wiernych wskazane jest umieszczenie modlitw o jedność chrześcijan w ramach Mszy św., skorzystać należy z Mszału Rzymskiego, wzbogacając celebrację o podane w broszurze teksty (czytania biblijne, modlitwy).

Zwyczajem przyjętym w Polsce na nabożeństwach ekumenicznych stosowana jest międzywyznaniowa wymiana kaznodziei.

Wspólnotowo i indywidualnie

Choć wspólnotowa modlitwa o jedność chrześcijan ma charakter uprzywilejowany, to jednak chrześcijanin powinien także modlić się do Ojca, „który widzi w ukryciu” (por. Mt 6,6). Materiały mogą służyć także tym, którzy chcieliby oddać się osobistej modlitwie w intencji jedności chrześcijan. Warto mieć przy tym świadomość, że wszyscy modlący

się o większą widzialną jedność Kościoła tworzą wspólnotę, nawet gdy modlą się indywidualnie.

Przygotowanie materiałów

Materiały na tegoroczny Tydzień Modlitw został przygotowany przez chrześcijan z Niemiec.

Teksty przygotowane przez nich zostały ostatecznie opracowane i zatwierdzone przez członków Międzynarodowego Komitetu mianowanego przez Komisję Wiara i Ustrój Światowej Rady Kościołów i Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan.

Polską wersję materiałów przygotował po raz dwudziesty ekumeniczny zespół redakcyjny, powołany przez Komisję ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski. Komisji współprzewodniczą: bp Jerzy Samiec (Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP) i bp Krzysztof Nitkiewicz (Kościół rzymskokatolicki). Do zespołu redakcyjnego należą obecnie:

Bp dr Edward Puślecki	Honorowy Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP, Warszawa
Dr hab. Kalina Wojciechowska	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa
Ks. dr Doroteusz Sawicki	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Warszawa
Ks. mgr Andrzej Gontarek	Kościół Polskokatolicki w RP, Lublin
Ks. dr hab. Sławomir Pawłowski SAC	Kościół Rzymskokatolicki, Lublin

2. Tekst biblijny

(2 Kor 5,14-20)

Miłość Chrystusa bowiem przynagła nas, którzy dokładnie zdajemy sobie sprawę z tego, że skoro Jeden umarł za wszystkich, to wszyscy umarli. A właśnie za wszystkich umarł, aby ci, co żyją, nie żyli już dłużej dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał.

Tak więc odtąd nie znamy już nikogo według ciała. Jeśli nawet według ciała poznaliśmy Chrystusa, to odtąd już tak nie poznajemy. Dlatego jeśli ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem. To, co dawne, przeminęło, a nastąpiło nowe.

Wszystko to zaś od Boga, który przez Chrystusa pojednał nas ze sobą i zlecił nam służbę pojednania. W Chrystusie bowiem Bóg pojednał świat ze sobą, nie poczytując ludziom ich grzechów, a nam powierzył głoszenie pojednania. Jesteśmy więc posłani w imię Chrystusa. Sam Bóg niejako zachęca przez nas: W imię Chrystusa prosimy: Dajcie się pojednać z Bogiem!

Pismo Święte Nowego Testamentu. Przekład ekumeniczny.

© Towarzystwo Biblijne w Polsce, Warszawa 2012

3. Wprowadzenie w tematykę roku 2017

Pojednanie – miłość Chrystusa przynagla nas

(por. 2 Kor 5,14-20)

500 lat Reformacji

W 1517 roku Marcin Luter, ogłaszając swoje 95 tez, wyraził niepokój wobec spraw, które postrzegał jako nadużycia w Kościele jego czasów. Rok 2017 jest 500. rocznicą tego kluczowego dla ruchów Reformacji wydarzenia, które nazaczyło życie zachodniego Kościoła na przestrzeni kilku wieków. Ocena tego wydarzenia była kwestią sporną w historii wewnątrzkościelnych relacji w Niemczech nie tylko w ostatnich latach. Kościół Ewangelicki w Niemczech (EKD) przygotowywał się do tej rocznicy od 2008 roku, koncentrując się każdego roku na jednym konkretnym aspekcie reformacji, na przykład: Reformacja a polityka, albo Reformacja a edukacja. EKD zaprosił także swych ekumenicznych partnerów do współpracy w upamiętnieniu wydarzeń z 1517 roku.

Po wielostronnych i czasami trudnych dyskusjach Kościoły w Niemczech uzgodniły, że najlepszym sposobem ekumenicznego upamiętnienia tego reformacyjnego wydarzenia będzie Święto Chrystusa (Christusfest). Jeśli akcent zostanie położony na Jezusie Chrystusie i Jego dziele pojednania jako centrum wiary chrześcijańskiej, wówczas wszyscy ekumeniczni partnerzy EKD (rzymscy katolicy, prawosławni, baptyści, metodyści, menonici i inni) będą mogli uczestniczyć w obchodach rocznicowych.

Biorąc pod uwagę fakt, że Reformacja oznaczała również bolesny podział zachodniego chrześcijaństwa, jest to bardzo znaczące osiągnięcie. Luterańsko-rzymskokatolicka Komisja Dialogu ds. Jedności ciężko pracowała, aby ostatecznie osiągnąć wspólne rozumienie tego upamiętnienia. Jej ważny raport, zatytułowany *Od konfliktu do komunii*¹, przy-

¹ http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/chrstuni/lutheran-fed-docs/rc_pc_chrstuni_doc_2013_dal-confitto-alla-comunione_pl.pdf

znaje, że obie tradycje podchodzą do tej rocznicy w duchu ekumenicznym, mając za sobą osiągnięcia pięćdziesięcioletniego dialogu i nowe zrozumienie własnej historii i teologii. Dystansując się od tego, co jest polemiczne, katolicy są teraz w stanie usłyszeć wyzwanie Lutra dla współczesnego Kościoła, widząc w nim „świadka Ewangelii” (Od konfliktu do komunii, 29). W ten oto sposób, po wiekach wzajemnego potępienia i oczerniania, w 2017 r. luterkańscy i katolicki chrześcijanie po raz pierwszy razem upamiętnią początek Reformacji.

Z tego porozumienia i szerszego ekumenicznego kontekstu bierze się wyrazisty motyw tegorocznego Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan: *Pojednanie: Miłość Chrystusa przynagla nas* (por. 2 Kor 5,14-20).

Rada Kościołów w Niemczech a rocznica Reformacji 2017

W celu upamiętnienia roku 1517 Rada Kościołów w Niemczech (ACK – Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen, Grupa Robocza Kościołów Chrześcijańskich) zapoczątkowała realizację kilku projektów. Jeden z nich został zatytułowany *Odkryj na nowo skarby Biblii*. W ramach tego przedsięwzięcia, przypominając o znaczeniu Marcina Lutra akcentującego kluczową rolę Biblii, wszystkie Kościoły należące do ACK przygotowały teksty wyjaśniające ich podejście do Biblii. Później opracowania te zostały opublikowane. Ponadto, ACK poprowadziła symboliczną „pielgrzymkę” do różnych Kościołów członkowskich w Wittenberdze. W kwietniu 2015 roku ACK zorganizowała także konferencję zatytułowaną: *Nieodwołalnie podzieleni? Błogosławiona odnowa? – 500 lat Reformacji z różnych ekumenicznych punktów widzenia*, z której sprawozdanie również zostało opublikowane.

W kontekście tej rocznicy Rada Kościołów w Niemczech (ACK), na prośbę Światowej Rady Kościołów, podjęła się przygotowania materiałów na tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Komisja, składająca się z dziesięciu członków reprezentujących różne Kościoły, spotkała się trzy razy w latach 2014/2015, aby opracować niezbędne teksty. Szczególny akcent został położony na przygotowanie ekumenicznego nabożeństwa na Tydzień Modlitw. Materiały te powinny służyć ogólnemu celowi tego Tygodnia Modlitw, jednocześnie upamiętniając Reformację.

Temat Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan 2017

Gdy niemiecka komisja przygotowawcza spotkała się na jesieni 2014 roku, szybko stało się jasne, że materiały na tegoroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan będą akcentowały dwie sprawy: z jednej strony będzie w nich obecna celebrowanie miłości i łaski Bożej, „usprawiedliwienie ludzkości jedynie przez łaskę”, odzwierciedlająca główną troskę Kościołów wyrosłych z Reformacji Marcina Lutra. Z drugiej strony, materiały powinny także podkreślić ból spowodowany późniejszymi głębokimi podziałami, które dotknęły Kościół, otwarcie ukazując i nazywając winę, i dając sposobność wykonania kroków w stronę pojednania.

Ostatecznie to adhortacja apostolska papieża Franciszka z 2013 roku zatytułowana *Evangelii gaudium (Radość Ewangelii)*², w której został użyty cytat: „Miłość Chrystusa przynagła nas” (nr 9), dostarczyła tematu na ten rok. W nawiązaniu do tego biblijnego wersetu (2 Kor 5,14), rozpatrywanego w kontekście całego piątego rozdziału Drugiego Listu do Koryntian, niemiecka komisja sformułowała temat na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2017.

Tekst biblijny: 2 List do Koryntian 5, 14-20

Ten tekst podkreśla, że pojednanie jest darem od Boga przeznaczonym dla całego stworzenia. „Albowiem w Chrystusie Bóg jedną z sobą świat, nie poczytując ludziom ich grzechów, nam zaś przekazując słowo pojednania” (w. 19). Na skutek Bożego działania osoba, która została pojednana w Chrystusie, jest wezwana do głoszenia tego pojednania słowem i czynem: „Miłość Chrystusa przynagła nas” (w. 14). „Tak więc w imieniu Chrystusa spełniamy posłannictwo jakby Boga samego, który przez nas udziela napomnień. W imię Chrystusa prosimy: pojednajcie się z Bogiem!” (w. 20). Tekst ten podkreśla, że pojednanie to nie dokonuje się bez ofiary. Jezus oddaje swoje życie; On umiera za wszystkich. Ambasadorzy pojednania są wezwani, w Jego imię, do oddawania, tak jak On, swojego życia. Oni już nie żyją dla samych siebie; żyją dla Tego który umarł za nich.

---

2 http://w2.vatican.va/content/francesco/pl/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html

Osiem dni i nabożeństwo

Tekst 2 Kor 5,14-20, wyznacza refleksje ośmiu dni, które rozwijają wybrane teologiczne treści poszczególnych wersetów w następujący sposób:

Dzień 1: Jeden umarł za wszystkich

Dzień 2: Nie żyjemy już dla siebie

Dzień 3: Już nikogo nie znamy według ciała

Dzień 4: To, co dawne, przeminęło

Dzień 5: Nastąpiło nowe

Dzień 6: Bóg pojednał nas ze sobą

Dzień 7: Służba pojednania

Dzień 8: Pojednani z Bogiem

W ekumenicznym nabożeństwie fakt, że Bóg w Chrystusie pojednał świat ze sobą, jest powodem do radości. Lecz trzeba także uwzględnić nasze wyznanie grzechów, zanim usłyszymy głoszone słowo i zaczerpnijemy z głębokiego źródła Bożego przebaczenia. Dopiero wówczas jesteśmy w stanie świadczyć wobec świata, że pojednanie jest możliwe.

Przynagleni do świadczenia

Miłość Chrystusa przynagła nas do modlitwy, ale także do wyjścia poza nasze modlitwy o jedność między chrześcijanami. Wspólnoty i Kościoły potrzebują daru Bożego pojednania jako źródła życia. Lecz ponad wszystko potrzeba im tego dla wspólnego świadczenia wobec świata, „aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał” (J 17,21).

Świat potrzebuje posługi pojednania, która przełamie bariery, zbuduje mosty, wprowadzi pokój i otworzy drzwi do nowego sposobu życia w imię Tego, który pojednał nas z Bogiem – Jezusa Chrystusa. Jego Duch Święty prowadzi nas do pojednania w Jego imię.

Gdy zaczynano pisać ten tekst w 2015 roku, wiele osób i Kościołów w Niemczech praktykowało pojednanie przez ofiarowanie gościnności

wielu uchodźcom przybywającym w poszukiwaniu ochrony i nowego życia z Syrii, Afganistanu, Erytrei, a także z krajów leżących w zachodnich Bałkanach. Niosące pojednanie Kościoły aktywnie pomagały uchodźcom w znajdowaniu nowych domów, jednocześnie starając się poprawiać warunki życia w krajach, które opuścili. Konkretnie akty pomocy są równie niezbędne jak wspólna modlitwa za pojednanie i pokój, jeśli osoby, które uciekają od przerażających warunków i sytuacji, mają doświadczyć nadziei i pocieszenia.

Niech źródło wspianego Bożego pojednania rozlewa się podczas tegorocznego Tygodnia Modlitw, aby wielu ludzi mogło znaleźć pokój i aby mosty mogły zostać zbudowane. Niech ludzie i Kościoły będą pobudzane przez miłość Chrystusa do prowadzenia życia pełnego pojednania i do obalenia murów, które dzielą!

4. Sytuacja ekumeniczna w Niemczech

Pracować razem w zmieniającym się społeczeństwie

Obecnie, spośród 81 milionów mieszkańców Niemiec 50 milionów to chrześcijanie. Większość z nich należy albo do Kościoła rzymskokatolickiego, albo do jednego z regionalnych Kościołów protestanckich, które razem tworzą Ewangelicki Kościół w Niemczech (EKD). Dziś obecne są także w Niemczech znacznie mniejsze tzw. wolne Kościoły, Kościół prawosławny oraz w zasadzie wszystkie większe tradycje chrześcijańskie.

Przed wiekami Niemcy składały się z wielu królestw i księstw, jednorodnych jednak pod względem wyznaniowym. Reformacja wbrew intencji twórców doprowadziła do schizm wewnątrz zachodniego chrześcijaństwa i ostatecznie do wojen między siłami katolickimi i protestanckimi. Pokój zawarty w Augsburgu (1555) czasowo położył kres tym konfliktom, wprowadzając zasadę: *cuius regio, eius religio* – władca danego królestwa czy księstwa miał prawo narzucić poddanym swoje wyznanie. Ci, którzy nie podzielali wyznania władcy, byli zmuszani do konwersji lub osiedlenia się w innym regionie. Te zasady odnosiły się do luteranów i katolików,

ale nie do zwolenników Kalwina i anabaptystów, którzy stali się obiektem prześladowań. Dopiero po wojnie trzydziestoletniej (1618-1648) w wyniku wprowadzenia pokoju westfalskiego ustalenia te objęły także kalwinów. W rezultacie poszczególne denominacje żyły w regionalnej izolacji, a między wyznaniem narastały nieufność i animozje.

Wiek XVIII i XIX to pojawienie się w Niemczech innych Kościołów i denominacji, wśród nich baptystów i metodystów, a także Kościołów staro-wyznaniowych (staroluterański, staroreformowany, starokatolicki).

Po drugiej wojnie światowej sytuacja Kościołów chrześcijańskich w Niemczech zmieniła się znacząco. Około 12 milionów ludności pochodzenia niemieckiego uciekło lub zostało wydalonych ze wschodniej Europy. Gdy osiedlano ich w Niemczech, nie zwracano uwagi na kwestię tradycji wyznaniowej, do której należeli. Protestanci zaczęli mieszkać w regionach katolickich i odwrotnie. W rezultacie protestanci i katolicy nawiązali ze sobą bliższe kontakty.

Rozwój przemysłowy i gospodarczy wytworzyły popyt na pracę, skutkując porozumieniami między rządem niemieckim i wieloma krajami basenu Morza Śródziemnego dotyczącymi tzw. gasterbaiterów, czyli mieszkańców Włoch, Hiszpanii, Portugalii, Grecji, Jugosławii, Turcji, Maroka i Tunezji. Przybywali oni do Niemiec, co powodowało wzrost różnorodności wyznaniowej i religijnej kraju. Miało to wpływ szczególnie na wzrost obecności prawosławia w Niemczech. Choć początkowo zakładano, że po kilku latach ludzie ci powrócą do ojczystych krajów (dlatego nazywano ich „gasterbaiterami”), wielu pozostało i odcisnęło swój ślad na życiu i kulturze współczesnych Niemiec. W latach 80. XX wieku nastąpił wzmógłony napływ imigrantów z dawnego Związku Radzieckiego, głównie prawosławnych, baptystów lub Żydów. W ostatnich latach wojna, terror i niepokoje społeczne na Środkowym Wschodzie, w Afryce, Afganistanie, na Ukrainie i w wielu innych krajach spowodowały ogromny napływ uchodźców.

W dawnych Wschodnich Niemczech Kościoły odegrały kluczową rolę w wydarzeniach prowadzących do upadku muru berlińskiego (1989) i załamaniu się rządu komunistycznego. Jednakże nawet to nie uchroniło chrześcijaństwa od utraty znaczenia we Wschodnich Niemczech.

Dziś Niemcy są domem dla ludzi wywodzących się z wielu różnych kultur i wielu różnych religii (lub jej braku). Około jedna trzecia populacji należy do jednego z protestanckich regionalnych Kościołów zrzeszonych w EKD, jedna trzecia jest wyznania rzymskokatolickiego i niecała jedna trzecia nie przyznaje się do żadnej religii. 1,7% populacji jest prawosławna, kolejne 1,8% należy do jednego z wolnych Kościołów, 4,9% ludności Niemiec stanowią muzułmanie, 0,1% – Żydzi.

Kościoły w Niemczech nie przewyciężyły jeszcze wszystkich różnic, ale nauczyły się razem pracować. Za rządów narodowych socjalistów byli chrześcijanie, którzy kolaborowali z władzą. Inni jednak stawiali opór i byli więzieni lub zsyłani do obozów koncentracyjnych. Powszechne doświadczenie życia i cierpienia pod nazistowską dyktaturą zbliżyło do siebie chrześcijan różnych tradycji. Dziś niemieckie Kościoły znacznie lepiej współpracują ze sobą w celu wypełnienia misji Kościoła i dawania świadectwa Ewangelii słowem i czynem.

Wiele inicjatyw ekumenicznych w Niemczech to inicjatywy oddolne, na przykład Modlitewny Tydzień Sojuszu Ewangelickiego i Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Sąsiadujące parafie i wspólnoty często organizują spotkania ekumeniczne, takie jak studium biblijne, dyskusje poświęcone zagadnieniom teologicznym, obchody świąt, tworzenie wspólnych stron internetowych, odwiedzanie ludzi, którzy są nowi w społeczności lokalnej, rozdawanie ulotek na lokalnej stacji kolejowej zawierających informacje o różnych Kościołach chrześcijańskich. Ten rodzaj pracy zwykle wykonują wolontariusze. W niektórych regionach wspólnoty i parafie nawiązują lokalną współpracę ekumeniczną, podpisując formalną umowę, która wyznacza zakres i zasady tej współpracy. Umowy te są zwykle oparte na podobnych pisemnych umowach między liderami Kościołów.

Współpraca ekumeniczna występuje także na poziomie zwierzchników poszczególnych Kościołów. Na przykład grupa katolickich i protestanckich biskupów z EKD spotyka się dwa razy do roku, aby omówić aktualne tematy, które są istotne dla ich Kościołów. Kolejna grupa omawia kwestie teologiczne, takie jak koncepcja ludzkiej godności. Obok tych dwustronnych spotkań odbywają się regularne spotkania między

przedstawicielami Konferencji Biskupów Prawosławnych i biskupami rzymskokatolickimi oraz odpowiednio zwierzchnikami Kościołów protestanckich, a także między Stowarzyszeniem Wolnych Kościołów i EKD.

Duże kościelne konwencje czy zjazdy członków danego Kościoła są typową cechą niemieckiego krajobrazu wyznaniowego. U katolików nazywają się one *Katholikentage*, u protestantów – *Kirchentage*. Odbywają się co dwa lata i są organizowane przez Centralny Komitet Niemieckich Katolików i Niemiecki Ewangelicki „Kirchentag” (DEKT).

Rada Kościołów w Niemczech

Rada Kościołów Chrześcijańskich w Niemczech (ACK) została utworzona 10 marca 1948 roku, a więc kilka miesięcy przed powstaniem Światowej Rady Kościołów. Członkami założycielami byli EKD, menonici, baptyści, metodyści i starokatolicy. W 1974 roku, dziesięć lat po przyjęciu na II Soborze Watykańskim Dekretu o ekumenizmie, Katolicka Konferencja Biskupów Niemiec dołączyła do Rady Kościołów. Podobnie Kościół prawosławny stał się członkiem Rady w 1974 roku. Po zjednoczeniu Niemiec rady zachodnioniemiecka i wschodnioniemiecka połączyły się. Obie miały różne struktury i członkostwa, było więc konieczne utworzenie nowego ciała ekumenicznego z nowym statutem. Ponadto sześć Kościołów jest członkiem-gościem, a cztery organizacje ekumeniczne mają status obserwatora.

W 2003 roku podczas pierwszego ekumenicznego *Kirchentag* w Berlinie przedstawiciele wszystkich Kościołów członkowskich ACK uczestniczyli w nabożeństwie ekumenicznym i podpisali dokument zatytułowany *Charta Oecumenica* opracowany przez Konferencję Kościołów Europejskich i Radę Europejskich Konferencji Episkopatów Kościoła rzymskokatolickiego.[link](#).

W 2010 roku podczas drugiego ekumenicznego *Kirchentag* w Monachium ACK ustanowiła Ekumeniczny Dzień Stworzenia, wdrażając w ten sposób jedno z zaleceń *Charta Oecumenica*. Celem Ekumenicznego Dnia Stworzenia jest danie świadectwa naszej wierze w Boga jako Stwórcę, a także przypomnienie o wspólnym zadaniu zachowania Bożego stworzenia. Jest on obchodzony co roku w pierwszy piątek września. Pierwsze

obchody Ekumenicznego Dnia Stworzenia zorganizowała ACK w kościele prawosławnym w Brühl. Obecnie Dzień Stworzenia obchodzony jest w całym Niemczech.

Kolejnym tematem, któremu Rada Kościołów poświęciła dużo czasu i dyskusji, jest chrzest. W 2007 roku jedenaście członkowskich Kościołów podpisało porozumienie o wzajemnym uznawaniu chrztu. Pięć Kościołów członkowskich Rady Kościołów nie zdecydowało się na podpisanie tego porozumienia.

Artykuły 10 i 11 *Charta Oecumenica* zalecają intensyfikację dialogu z przedstawicielami judaizmu oraz zachęcają do organizowania spotkań między chrześcijanami i muzułmanami. W związku z tym ACK pracowała razem z jedną żydowską i dwiema muzułmańskimi organizacjami w ramach inicjatywy *Weißt du, wer ich bin?* (*Czy wiesz, kim jestem?*). Inicjatywa ta zachęcała wyznawców tych trzech religii do wzajemnego poznawania się i do zaangażowania we wspólne działania na poziomie lokalnym.

ACK poświęciła także dużo uwagi dokumentowi zatytułowanemu *Świadectwo chrześcijan w wieloreligijnym świecie* link i ustanowiła grupę roboczą do koordynacji pracy w tym zakresie. W 2014 roku odbyła się konferencja, która dała uczestnikom składającym się z przedstawicieli Kościołów członkowskich ACK i Sojuszu Ewangelickiego (EA) możliwość omówienia spraw dotyczących świadectwa i dialogu międzyreligijnego.

Wyzwania ekumeniczne

Jednym z głównych ekumenicznych wyzwań, z jakimi borykają się Niemcy, jest utrzymywanie platformy, na której Kościoły znacznie mniejsze mogą spotykać się z dwoma dużymi Kościołami bezpośrednio „twarzą w twarz”. Kościół rzymskokatolicki i EKD są podobne co do wielkości i mają do dyspozycji takie same rodzaje zasobów. Z tego powodu ich współpraca przebiega naturalnie i obejmuje szeroki zakres kwestii – począwszy od małżeństw międzywyznaniowych, a na sprawach dotyczących relacji między państwem a Kościołem skończywszy.

Kolejnym wyzwaniem jest frustracja związana z tym, że wiele osób nie doświadcza postępu w kwestiach ekumenicznych. Dotyczy to szczególnie

tych ludzi, którzy od długiego czasu współpracują na poziomie lokalnym. Ta frustracja jest odczuwana szczególnie mocno w odniesieniu do wspólnego przeżywania Wieczery Pańskiej przez poszczególne wyznania. W Niemczech jest bardzo duża liczba par należących do różnych Kościołów. One szczególnie odczuwają pragnienie wspólnego przyjmowania Komunii.

Dziś wiele osób w Niemczech nie ma faktycznej wiedzy o wierze chrześcijańskiej. Nie wykazują one zainteresowania wiarą, więc tym bardziej nie może być mowy o jakimś zaangażowaniu. Jeśli Kościoły mają poważnie traktować swą misję wyrażoną w słowach „idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28, 19), powinno być dla nich priorytetem zaangażowanie tych ludzi w dialog. Zamiast mierzyć się z tym wyzwaniem osobno, Kościoły powinny robić to razem, czerpiąc z doświadczenia innych i wzajemnie się wspierając. Skupienie się na wspólnej wierze może jedynie umocnić więź między Kościołami. Podobnie próba wspólnego komunikowania wiary chrześcijańskiej w zrozumiały sposób może prowadzić poszczególne Kościoły do głębszego rozumienia własnej wiary. Pięćsetną rocznicę Reformacji można postrzegać jako okazję do przypomnienia wszystkim – zarówno wierzącym, jak i niewierzącym – czym jest wiara chrześcijańska: Bożą miłością w Chrystusie do nas – ludzi i do całego stworzenia. Dlatego właśnie Kościoły w Niemczech postanowiły uczynić z tej rocznicy święto Jezusa Chrystusa – Christustest.

Część II

NABOŻEŃSTWO EKUMENICZNE

Pojednanie – miłość Chrystusa przynagła nas
(por. 2 Kor 5,14-20)

WPROWADZENIE DO NABOŻEŃSTWA

Obchody 500. rocznicy Reformacji

Kościół w Niemczech postanowił obchodzić tę rocznicę jako Chrystusfest (Święto Chrystusa). Reformacja podkreśliła zbawienie z łaski przez wiarę w Jezusa Chrystusa. Cieszymy się Bożym zbawieniem, skupiając się na krzyżu Chrystusa, który przewycięża podział i jednoczy nas. To nabożeństwo jest otwartym wyznaniem grzechów podziału i zarazem prośbą o ich przebaczenie. Nabożeństwo jest uwielbieniem Chrystusa i Jego dzieła pojednania, które porusza serca podzielonych chrześcijan, by, jako słudzy pojednania, stali się posłańcami Chrystusa.

Treść nabożeństwa

Temat *Pojednanie: Miłość Chrystusa nas przynagła* wyraża nieodwołalne pojednanie, które otrzymaliśmy przez wiarę w Jezusa Chrystusa. Miłość Chrystusa staje się siłą napędową, która prowadzi nas poza podział, w kierunku pojednania.

Gromadzimy się w imię Jezusa, chwaląc psalmami i pieśniami cudowne Boże czyny. Wyznajemy nasze grzechy podziału i ich następstwa i prosimy o przebaczenie. Głoszenie słowa uwydatnia działanie pojednawcze Chry-

stusa jako „Tego, który umarł za wszystkich” (w. 14). Odpowiadamy na tę dobrą nowinę, akceptując powołanie, by stać się sługami pojednania.

Symbole podczas nabożeństwa

Mur

W roku 1989 nastąpił upadek Muru Berlińskiego zapoczątkowany przez Ruch Modlitwy o Pokój w Niemieckiej Republice Demokratycznej (NRD, Niemcy Wschodnie). W oknach i przy drzwiach ludzie umieszczali świece i modlili się o pokój. Horst Sindermann, członek kierownictwa NRD do 1989 roku, zanotował: „Zaplanowaliśmy wszystko. Byliśmy przygotowani na wszystko, tylko nie na świece i modlitwy”. Dlatego podział chrześcijan i pojednanie, którego poszukujemy, są symbolizowane przez budowę i burzenie muru. Może to stać się znakiem nadziei dla każdej sytuacji, w której podział wydaje się nie do pokonania. Tak oto budowa symbolicznego muru podczas wyznania grzechów, widzialna obecność tego muru podczas głoszenia słowa i na koniec jego zburzenie w celu utworzenia krzyża jako znaku nadziei, dają nam odwagę do nazwania tych bolesnych podziałów i do przewyciężenia ich z Bożą pomocą.

Budowanie i burzenie muru

Podzieleni z naszej winy (II część nabożeństwa): po krótkim wprowadzeniu wybrane osoby budują mur. Pozostaje on w całości aż do części IV nabożeństwa zatytułowanej *Odpowiedź w wierze – żyć pojednaniem*. W tym momencie kamienie zostaną usunięte z muru i ułożone w kształcie krzyża.

W zależności od wielkości przestrzeni następujące materiały będą niezbędne do tego symbolicznego działania: 12 pudełek tej samej wielkości (np. pudełka po butach, skrzynki transportowe) pokryte papierem do pakowania, aby stały się „kamieniami”. Na przedniej stronie każdego z pudełek zostanie napisany „grzech” (brak miłości, nienawiść i pogarda, fałszywe oskarżenie, dyskryminacja, prześladowanie, niszczenie wspólnoty, nietolerancja, wojny religijne, odrzucenie, nadużycie władzy, izolacja, pycha). Po nazwaniu danego grzechu kamień mu odpowiadający jest przynoszony w celu zbudowania muru. Po chwili ciszy osoba przy-

nosząca kamień prosi o przebaczenie, na co zgromadzenie odpowiada: „Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom”.

Po przeczytaniu Słowa Bożego i kazaniu następuje modlitwa o pojednanie. Podczas gdy mur jest demontowany a kamienie układane w kształcie krzyża, śpiewana jest stosowna pieśń pojednania.

Świece

Po wyznaniu wiary wypowiedane są cztery modlitwy wstawiennicze. Po każdym wezwaniu trzy osoby zapalają swoje świece od centralnego źródła światła (na przykład od paschału) i stoją przy krzyżu, dopóki nie nastąpi część zatytułowana *Polecenie Chrystusa*. Dopiero wtedy, jeśli warunki na to pozwalają, dwanaście osób roznosi światło wśród zgromadzenia, aż wszyscy będą mieli zapalone świece. Nabożeństwo kończy się błogosławieństwem i rozestaniem.

PORZĄDEK NABOŻEŃSTWA

P – Prowadzący

W – Wszyscy

L – Lektor

1. Zgromadzeni w imię Jezusa

Pieśń na wejście

Procesja z Biblią/Lekcjonarzem

Wstęp

P – W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

W – Amen.

P – Łaska i pokój od Boga, który nas pojednał ze sobą przez Chrystusa, niech będą z wami wszystkimi (2 Kor 5, 18).

W – I z duchem twoim.

Słowo wstępne

P – Drodzy bracia i siostry w Chrystusie, tego roku wielu chrześcijan i wiele Kościołów obchodzi rocznicę Reformacji. Święty Paweł przypomina nam, że Bóg pojednał nas przez Jezusa Chrystusa i że miłość Chrystusa przynagła nas, abyśmy stali się sługami pojednania. Razem uwielbiamy i wychwalamy Boga w jedności Ducha Świętego!

Psalm 98 (śpiew) lub pieśń chwały

2. Podzieleni z naszej winy (wyznanie grzechów)

P – W historii było wiele ruchów odnowy w Kościele, którego wierni zawsze potrzebują nawracania się do swej Jezusa Chrystusa. Czasami te ruchy prowadziły do niezamierzonych podziałów. Fakt ten przeczy temu, o co Jezus prosi Ojca (J 17,23): „Oby się tak zespolili w jedno, aby świat poznał, żeś Ty Mnie posłał i żeś Ty ich umiłował tak, jak Mnie umiłowałeś”. Wyznajmy nasze grzechy i módlmy się o przebaczenie i uzdrowienie ran, które zostały spowodowane przez nasze podziały. Nazywając te grzechy, zobaczymy, jak stały się one murem, który nas dzieli.

Cisza

P – Módlmy się: Boże i Ojczy w niebie, przychodzimy do Ciebie w imię Jezusa. Doświadczamy odnowy przez Twojego Ducha Świętego, a mimo to wciąż budujemy mury, które nas dzielą, mury, które utrudniają tworzenie wspólnoty i niszczą jedność. Przynosimy teraz te kamienie, z których wzniesiliśmy mury, i modlimy się o Twoje przebaczenie i uzdrowienie.

W – Amen.

(Po nazwaniu każdego grzechu odpowiadający mu kamień jest przynoszony do budowania muru. Po chwili ciszy osoba niosąca kamień [L] prosi

o przebaczenie, a zgromadzenie odpowiada „Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom”)

P – Jednym z kamieni w naszym murze jest **brak miłości**.

(Kamień z napisem „brak miłości” zostaje położony)

L1 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za nasz brak miłości. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **nienawiść i pogarda**.

(Kamień z napisem „nienawiść i pogarda” zostaje położony)

L2 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za naszą nienawiść i wzajemną pogardę. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **falszywe oskarżenie**.

(Kamień z napisem „falszywe oskarżenie” zostaje położony)

L3 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za potępienie i wzajemne fałszywe oskarżenia. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **dyskryminacja**.

(Kamień z napisem „dyskryminacja” zostaje położony)

L4 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za wszelkie formy wzajemnej krzywdy i dyskryminacji. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **prześladowanie**.

(Kamień z napisem „prześladowanie” zostaje położony)

- L5** – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za wszelkie formy prześladowania. Pokornie prosimy:
- W** – Opuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
- P** – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **niszczenie wspólnoty**.
(Kamień z napisem „niszczenie wspólnoty” zostaje położony)
- L6** – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za niszczenie chrześcijańskiej wspólnoty. Pokornie prosimy:
- W** – Opuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
- P** – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **nietolerancja**.
(Kamień z napisem „nietolerancja” zostaje położony)
- L7** – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za akty religijnej nietolerancji. Pokornie prosimy:
- W** – Opuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
- P** – Kolejnym kamieniem w naszym murze są **wojny religijne**.
(Kamień z napisem „wojny religijne” zostaje położony)
- L8** – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za wszelkie wojny, które prowadziliśmy przeciwko sobie w Twoje imię. Pokornie prosimy:
- W** – Opuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
- P** – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **odrzućcie**.
(Kamień z napisem „odrzućcie” zostaje położony)
- L9** – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za odrzucanie innych i życie niezgodnie z naszym wspólnym powołaniem. Pokornie prosimy:
- W** – Opuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.
- P** – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **nadużycie władzy**.
(Kamień z napisem „nadużycie władzy” zostaje położony)

L10 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za nasze nadużycia władzy. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **izolacja**.

(Kamień z napisem „izolacja” zostaje położony)

L11 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za samozadowolenie, kiedy izolowaliśmy się od naszych siostr i braci i od społeczności, w których żyjemy. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Kolejnym kamieniem w naszym murze jest **pycha**.

(Kamień z napisem „pycha” zostaje położony)

L12 – Łaskawy Boże, miłość Chrystusa przynagła nas do proszenia o przebaczenie za naszą pychę. Pokornie prosimy:

W – Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom.

P – Módlmy się: Panie, nasz Boże, spójrz na ten mur, który zbudowaliśmy, a który oddziela nas od Ciebie i od siebie nawzajem. Przebacz nam nasze grzechy. Uzdrów nas. Pomóż nam zburzyć wszystkie mury podziału i uczynić nas jednością w Tobie.

W – Amen.

Pieśń „Panie, przebacz nam”.

3. Pojednajcie się z Bogiem – słuchajcie Słowa Bożego

CZYTANIE I: Ez 36,25-27

Otrzymać nowe serce od Boga

Czytanie z Księgi Proroka Ezechiela

Pokropię was czystą wodą i będziecie czyści. Oczyszczę was ze wszystkich waszych nieczystości i ze wszystkich waszych bożków. Dam wam

nowe serce i nowego ducha dam w wasze wnętrze. Usunę z waszego ciała serce kamienne, a dam wam serce cielesne. Ducha Mojego dam w wasze wnętrze i sprawię, że będziecie postępowali według Moich nakazów i strzeżli Mojego prawa. Będziecie je wypełniali.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSOJNY: Ps 18, 25-32

Miłuję Pana, On jest Mocą moją

- Refren:** Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste.
Pan zwrócił mi według mojej sprawiedliwości
według czystości moich rąk przed Jego oczyma.
Ty dla pobożnego jesteś łaskawy,
dla uczciwego – uczciwy.
- Refren:** Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste.
Dla czystego jesteś czysty,
a dla przewrotnego – przewrotny.
Ty bowiem wybawiasz lud uniżony,
poniżasz zaś patrzących wyniośle.
- Refren:** Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste.
Ty przecież każesz świecić mojej pochodni, Panie
– Bóg mój rozjaśnia moje ciemności.
Z Tobą bowiem przebijam się przez zbrojne szeregi,
z moim Bogiem pokonuję mury.
- Refren:** Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste.
Droga Boża jest doskonała, słowo Pana wypróbowane.
On jest tarczą wszystkich, którzy się u Niego chronią.
Kto bowiem jest Bogiem, prócz Pana,
i kto opoką, prócz naszego Boga?
- Refren:** Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste.

CZYTANIE II: 2 Kor 5,14-20*Miłość Chrystusa przynagła nas***Czytanie z Drugiego Listu świętego Pawła Apostoła do Koryntian**

Miłość Chrystusa bowiem przynagła nas, którzy dokładnie zdajemy sobie sprawę z tego, że skoro Jeden umarł za wszystkich, to wszyscy umarli. A właśnie za wszystkich umarł, aby ci, co żyją, nie żyli już dłużej dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał.

Tak więc odtąd nie znamy już nikogo według ciała. Jeśli zaś nawet według ciała poznaliśmy Chrystusa, to odtąd już tak nie poznajemy. Dlatego jeśli ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem. To, co dawne, przeminęło, a nastąpiło nowe. Wszystko to zaś od Boga, który przez Chrystusa pojednał nas z sobą i zlecił nam służbę pojednania. W Chrystusie bowiem Bóg pojednał świat z sobą, nie poczytując ludziom ich grzechów, a nam powierzył głoszenie pojednania. Jesteśmy więc posłani w imię Chrystusa. Sam Bóg niejako zachęca przez nas. W imię Chrystusa prosimy: Dajcie się pojednać z Bogiem!

Oto słowo Boże**Alleluja, alleluja, alleluja.**

Miłość Chrystusa nas przynagła,
abyśmy dali się pojednać z Bogiem.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** Łk 15,11-24*Miłosierny ojciec***Słowa Ewangelii według świętego Łukasza**

[Jezus] Powiedział także: Pewien człowiek miał dwóch synów. Młodszy z nich oznajmił ojcu: Ojcze, daj mi przypadającą na mnie część dóbr. Wtedy on podzielił majątek między nich. Po kilku dniach młodszy syn

zabrał wszystko, udał się w odległe strony i roztrwonił swój majątek, gdyż prowadził rozwiązłe życie. Kiedy stracił wszystko, nastał w tym kraju wielki głód, a on zaczął odczuwać niedostatek. Poszedł więc i wynajął się u jednego z zamożnych tej krainy, który posłał go na swoje pola, aby pasł świnie. Pragnął tam zaspokoić głód strąkami, którymi karmiono świnie, lecz nikt mu ich nie dawał. Wtedy pomyślał: Tak wielu najemników mojego ojca ma pod dostatkiem chleba, a ja umieram tu z głodu. Wstanę i udam się do mojego ojca, i powiem mu: Ojcze, zgrzeszyłem przeciw niebu i względem ciebie. Nie jestem już godny nazywać się twoim synem. Uczyni mnie choćby jednym ze swoich najemników. Wstał więc i wrócił do swojego ojca. Gdy był jeszcze w oddali, jego ojciec ujrzął go, wzruszył się do głębi, pobiegł, rzucił się mu na szyję i ucałował. Wtedy syn powiedział do niego: Ojcze, zgrzeszyłem przeciw niebu i względem ciebie. Nie jestem już godny nazywać się twoim synem. Ojciec jednak powiedział do swoich sług: Przynieście szybko najlepszą szatę i ubierzcie go, dajcie mu też pierścień na rękę i sandały na nogi. Przyprowadźcie tłuste cielę, zabijcie, zjemy i będziemy się radować. Ten mój syn był bowiem martwy, a ożył, zaginął, a odnalazł się. I zaczęli się cieszyć.

Oto słowo Pańskie

Kazanie

4. Odpowiedź w wierze – żyć pojednaniem

P – Módlmy się: Łaskawy Boże i Ojcze w niebie, usłyszeliśmy Twoje słowo mówiące o tym, że pojednałeś nas ze sobą przez Swojego Syna Jezusa Chrystusa, naszego Pana. Mocą Ducha Świętego przemień nasze kamienne serca. Pomóż nam stać się sługami pojednania i ulecz podziały między naszymi Kościołami, abyśmy mogli lepiej służyć jako narzędzia Twojego pokoju w świecie.

W – Amen.

(Mur jest burzony, a kamienie układane w formie krzyża; śpiewana jest odpowiednia pieśń.)

Znak pokoju

P – Pokój Pański niech zawsze będzie z wami. Przekażmy sobie znak pokoju.

Hymn/Pieśń

5. Odpowiedź wiary –pojednanie

Wyznanie wiary

Modlitwy wstawiennicze

(Po każdym wezwaniu trzy osoby zapalają świece od centralnego źródła światła, na przykład od Paschału, i stoją przy krzyżu do momentu rozpoczęcia się części zatytułowanej „Polecenie Chrystusa”)

L1 – Wszchemogący Boże, Ty posłałeś Swojego Syna Jezusa Chrystusa, aby pojednał świat z Tobą. Wielbimy Cię za tych, których posłałeś w mocy Ducha do głoszenia Ewangelii wszystkim narodom. Dziękujemy Ci, że we wszystkich częściach ziemi zbiera się wspólnota miłości przez modlitwę i pracę, i że w każdym miejscu Twój słudzy wzywają Twoje imię. Niech Twój Duch obudzi w każdej społeczności głód i pragnienie jedności w Tobie. Ciebie prosimy:

W – Wysłuchaj nas, Panie.

L2– Łaskawy Boże, modlimy się za nasze Kościoły. Napełnij nas wszelką prawdą i pokojem. Błądzących poprowadź. Zwiastujących Ewangelię umocnij. Potrzebujących wspomóż. Podzielonych zjednocz. Ciebie prosimy:

W – Wyśłuchaj nas, Panie.

L3– Boże Stwórco, uczyniłeś nas na swój obraz i odkupiłeś nas przez Jezusa Chrystusa, Twojego Syna. Spójrz łaskawie na całą ludzką rodzinę; zniszcz wyniosłość i nienawiść, które zatrują nasze serca; zburz dzielące nas mury; zjednocz nas więzami miłości. I nawet przez naszą słabość zrealizuj Twoje cele na ziemi, aby każdy człowiek i każdy naród mógł służyć Ci w pokoju wokół Twojego niebiańskiego tronu. Ciebie prosimy:

W – Wyśłuchaj nas, Panie.

L4– Duchu Świąty, Dawco Życia, jesteśmy stworzeni, aby uzdrowieni w Tobie dzielić to życie na ziemi z naszymi braćmi i siostrami. Obudź w każdym z nas Twoją miłość. Daj nam siłę i odwagę do pracy na rzecz sprawiedliwości tam, gdzie mieszkamy, do tworzenia pokoju w naszych rodzinach, do pocieszania chorych i umierających, do dzielenia wszystkiego co mamy z tymi, którzy są w potrzebie. Przemień nasze serca. Ciebie prosimy:

W – Wyśłuchaj nas, Panie.

Modlitwa Pańska

Ojczy nasz, któryś jest w niebie,

święć się imię Twoje;

przyjdź królestwo Twoje;

bądź wola Twoja

jako w niebie tak i na ziemi;

chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj;

i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom;

i nie wódz nas na pokuszenie;

ale nas zbaw od złego.

Bo Twoje jest królestwo, potęga, i chwała

na wieki wieków. Amen.

6. Posłańcy Chrystusa – słudzy pojednania

Polecenie Chrystusa

P – Zapalona świeca jest głęboko ludzkim symbolem: ona rozświetla ciemności, daje ciepło, bezpieczeństwo i wspólnotę. Ona symbolizuje Chrystusa, Światło świata. Jako posłańcy Chrystusa nieśmy to światło do świata, w mrok walki, niezgody i podziałów, które zaciemniają wspólne świadectwo. Niech światło Chrystusa dokona pojednania w naszych myślach, słowach i czynach. Przyjmijcie Światło Chrystusa i zanieście je w ciemne miejsca naszego świata! Bądźcie sługami pojednania! Bądźcie posłańcami Chrystusa!

(Dwanaście osób roznosi światło wśród zebranych)

Błogosławieństwo i rozesłanie

P – Wołamy do Ciebie, najmiłosierniejszy Boże:
Niech wszyscy szukający pojednania doświadczą Twojej pomocy,
aby mogli głosić Twoje potężne dzieła miłości!
Prosimy o to w imię Twojego Syna, Jezusa Chrystusa, naszego Pana.

W – Amen.

P – Niech błogosławieństwo Boga Wszechmogącego,
Ojca, i Syna, i Ducha Świętego
zstąpi na was i pozostanie z wami na zawsze.

W – Amen.

P – Idźcie w pokoju Pana.

W – Bogu niech będą dzięki.

Hymn/Pieśń

Wzejdziesz, o Słońce sprawiedliwości Christiana Davida (Sonne der Gerechtigkeit) albo inna wybrana pieśń.

Część III

REFLEKSJE BIBLIJNE I MODLITWY NA POSZCZEGÓLNE DNI TYGODNIA

DZIEŃ PIERWSZY – środa, 18 stycznia 2017 r.

Jeden umarł za wszystkich (2 Kor 5,14)

CZYTANIE I: Iz 53,4-12

On oddał swoje życie jako ofiara przebłagalna

Czytanie z Księgi Proroka Izajasza

On wziął nasze cierpienia
i dźwigał nasze bolesti,
a my uznaliśmy go za dotkniętego karą,
chłostanego przez Boga i poniżonego.
Lecz on został przebity za nasze grzechy,
zmiżdżony za nasze winy.
Dla naszego dobra przyjął chłostę,
dzięki jego ranom doznaliśmy uzdrowienia.
Pobłędziliśmy wszyscy jak owce,
każdy skierował się na własną drogę,
a PAN go obarczył
winą nas wszystkich.
Dręczono go, lecz był pokorny
i ust nie otworzył.

Jak baranek na rzeź prowadzony,
jak owca milcząca wobec strzygących ją –
tak on ust nie otworzył.

Po uwięzieniu i wyroku został zabrany.
Kto jednak zastanowi się nad jego pokoleniem,
skoro został wyrwany z krainy żyjących
i pobity za nieprawości Mojego ludu?

Wyznaczono mu grób z przestępcami
i z bogaczem był równy w swojej śmierci,
choć nie używał przemocy
i w jego ustach nie było oszustwa.

PAN jednak chciał go zmiażdżyć cierpieniem.
Jeśli odda swe życie na ofiarę zadośćuczynienia,
to ujrzy potomstwo, wydłuży swoje dni
i przez niego spełni się wola PANA.

Po udrękach swojego życia ujrzy światłość
i nasyci się jej poznaniem.

Mój prawy sługa usprawiedliwi wielu,
on sam będzie dźwigał ich winy.

Dlatego dam mu udział pośród wielkich
i z potężnymi podzieli zdobycz
za to, że na śmierć wydał swoje życie
i został zaliczony do występnych.

Tymczasem dźwigał On grzechy wielu
i orędownął za przestępcami.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 118,1.14-29

Bóg nie porzucił mnie na śmierć

- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Wysławiajcie Pana, bo jest dobry,
bo Jego łaska trwa na wieki!
Pan jest moją mocą i pieśnią,
On stał się moim wybawcą.
- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Okrzyk radości i zwycięstwa
w namiotach sprawiedliwych:
Prawica Pana moc okazuje!
Prawica Pana wzniesiona wysoko,
prawica Pana moc okazuje!
- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Nie umrę, lecz żyć będę,
by opowiadać o dziełach Pana.
Pan surowo mnie ukarał,
ale na śmierć nie wydał.
- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Otwórzcie mi bramy sprawiedliwości,
abym mógł wejść i wysławiać Pana!
To jest brama Pana,
przez nią wejdą sprawiedliwi.
- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Wysławiam Cię, bo mnie wysłuchałeś
i stałeś się moim zbawieniem.
Kamień odrzucony przez budujących
stał się kamieniem węgielnym.
Stało się to dzięki Panu,
cudem jest w naszych oczach.
- Refren:** Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Oto dzień, który Pan uczynił,
radujmy się nim i weselmy!
O Panie, wybaw,
o Panie, daj powodzenie!

Refren: Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Błogosławiony, który przychodzi w imię Pana!
Błogosławimy wam z domu Pana!
Pan jest Bogiem,
niech nas oświeci.
Stańcie w tanecznym kręgu z gałązkami,
aż do rogów ołtarza.

Refren: Pan moją mocą i zbawieniem moim.
Ty jesteś moim Bogiem, pragnę Cię wysławiać,
mój Boże, chcę Cię wywyższać!
Wysławiajcie Pana, bo jest dobry,
bo Jego łaska trwa na wieki!

Refren: Pan moją mocą i zbawieniem moim.

CZYTANIE II: 1 J 2,1-2

Chrystus umarł za wszystkich

Czytanie z Pierwszego Listu świętego Jana

Dzieci moje, piszę wam to, abyście nie grzeszyli. Gdyby jednak ktoś zgrzeszył, mamy Orędownika przed Ojcem – Jezusa Chrystusa sprawiedliwego. On jest ofiarą przebłagalną za nasze grzechy, a nie tylko za nasze, lecz także za grzechy całego świata.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Jezus Chrystus za nas umarł,
aby nas do Boga przyprowadzić.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 15,13-17*Oddając swoje życie za przyjaciół***Słowa Ewangelii według świętego Jana**

[Jezus powiedział do swoich uczniów:] Nikt nie ma większej miłości niż ta, gdy ktoś daje swoje życie za swoich przyjaciół. Wy jesteście Moimi przyjaciółmi, jeśli czynicie to, co Ja wam przykazuję. Nie nazywam już was sługami, gdyż sługa nie wie, co czyni jego pan. Nazwałem was przyjaciółmi, bo oznajmiłem wam wszystko, co usłyszałem od Mojego Ojca. Nie wy Mnie wybraliście, ale Ja was wybrałem i postanowiłem, abyście szli i przynosili owoc, i aby wasz owoc był trwały, żeby Ojciec dał wam to, o co poprosicie w Moje imię. To wam przykazuję, abyście się wzajemnie miłowali.

Oto słowo Pańskie**Komentarz**

Kiedy Paweł został nawrócony, doznał nowego, radykalnego zrozumienia: Jezus umarł nie tylko za swoich zwolenników, za tych, którzy sympatyzowali z Jego nauką. On umarł za wszystkich ludzi, żyjących w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Kierując się wiernością wobec Ewangelii, wielu chrześcijan na przestrzeni wieków oddało życie za swoich przyjaciół (J 15,13). Jedną z takich osób był franciszkanin Maksymilian Kolbe, więzień obozu koncentracyjnego w Auschwitz, który w 1941 roku dobrowolnie poszedł na śmierć, by inny więzień mógł żyć.

Ponieważ Jezus umarł za wszystkich, wszyscy umarli z Nim (2 Kor 5,14). W umieraniu z Chrystusem nasz stary sposób życia staje się przeszłością i wchodzimy w nową formę istnienia: obfite życie – życie, w którym możemy doświadczyć pociechy, zaufania i przebaczenia. To nowe życie jest życiem w Bogu.

Po uświadomieniu sobie tego Paweł poczuł się przynaglony przez miłość Chrystusa do głoszenia Dobrej Nowiny o pojednaniu z Bogiem. Kościoły chrześcijańskie uczestniczą w tej samej misji głoszenia ewangelicznego przesłania. Musimy jednak pytać siebie, jak możemy głosić tę Ewangelię.

Pytania

- Co to znaczy, że Jezus umarł za wszystkich?
- Niemiecki pastor Dietrich Bonhoeffer napisał: „Jestem bratem dla innej osoby przez to, co Jezus Chrystus zrobił dla mnie; inna osoba stała się bratem dla mnie przez to, co Jezus Chrystus zrobił dla niej”. Jak wpływa to na mój sposób postrzegania innych?
- Jakie są tego konsekwencje dla ekumenicznego i międzyreligijnego dialogu?

Modlitwa

Boże, nasz Ojcze,
Dałeś nam Swojego Syna, który umarł za wszystkich.
On żył naszym życiem i umarł naszą śmiercią.
Ty przyjąłeś Jego ofiarę i wskrzesiłeś Go do nowego życia z Tobą.
Spraw, byśmy z Nim
mogli stać się jednością przez Ducha Świętego
i żyć w obfitości Twojej Boskiej obecności
teraz i na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ DRUGI – czwartek, 19 stycznia 2017 r.

Nie żyć już dla siebie (2 Kor 5,15)

CZYTANIE I: Mi 6,6-8

Bóg powiedział ci, co jest dobre

Czytanie z Księgi Proroka Micheasza

Z czym stanę przed PANEM

i jak pokłonię się Bogu na wysokościach?

Czy stanę przed Nim z ofiarą całopalną,
z rocznymi cielcami?

Czy PAN będzie miał upodobanie w tysiącach baranów,
w dziesiątkach tysięcy strumieni oliwy?

Czy mam oddać pierworodnego za mój występki,
złożyć własnego syna jako ofiarę za mój grzech?

Pouczono cię, człowiecze,

o tym, co jest dobre

i czego PAN żąda od ciebie.

Tylko tego, abys czynił sprawiedliwość,

miłował życzliwość

i abys postępował pokornie z twoim Bogiem.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 25,1-5

Boże mojego zbawienia, ukaż mi Twoje drogi

Refren: Naucz mnie chodzić drogą Twojej prawdy.

Do Ciebie, Panie, wznoszę moją duszę.

Boże mój, Tobie zaufałem,

nie będę się wstydził,

moi wrogowie nie będą triumfowali nade mną.

Refren: Naucz mnie chodzić drogą Twojej prawdy.

Nikt przecież, kto Tobie ufa,

nie zazna wstydu.

Wstydu zazną ci, którzy dla błahostek

nie dochowują wiary.

Refren: Naucz mnie chodzić drogą Twojej prawdy.

Daj mi, Panie, poznać Twoje drogi,

naucz mnie Twoich ścieżek.

Prowadź mnie w Twojej prawdzie i nauczaj,

bo Ty jesteś Bogiem mojego zbawienia,

Ciebie codziennie oczekuję.

Refren: Naucz mnie chodzić drogą Twojej prawdy.

CZYTANIE II: 1 J 4,19-21

Miłujemy, ponieważ Bóg pierwszy nas umiłował

Czytanie z Pierwszego Listu świętego Jana

My miłujemy, bo On pierwszy nas umiłował. Jeżeli ktoś mówi, że miłuje Boga, a swojego brata nienawidzi, jest kłamcą. Ten przecież, kto nie miłuje swojego brata, którego widzi, nie może miłować Boga, którego nie widzi. I to bowiem przykazanie mamy od Niego, aby ten, kto miłuje Boga, miłował też swojego brata.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie,
niech weźmie swój krzyż i niech Mnie naśladowe

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: Mt 16,24-26

Ci, którzy stracą swe życie z mego powodu, znajdą je

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

[Jezus] oznajmił uczniom: Jeśli ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie swój krzyż i niech Mnie naśladowe. Kto bowiem chce swoje życie zachować, utraci je, a kto utraci swoje życie z Mojego powodu, odnajdzie je. Co pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, a na swojej duszy poniósł szkodę? Albo co da człowiek w zamian za swoją duszę?

Oto słowo Pańskie

Komentarz

Przez śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa zostaliśmy uwolnieni od potrzeby życia wyłącznie własną mocą. Żyjemy w mocy Chrystusa. Gdy „tracimy” nasze życie z Jego powodu, zyskujemy je.

Prorocy nieustannie stawali w obliczu pytań dotyczących właściwego sposobu życia przed Bogiem. Prorok Micheasz znalazł bardzo jasną odpowiedź na to pytanie: „Pełnienie sprawiedliwości, umiłowanie życzliwości i pokornego obcowania z Bogiem twoim”. Autor Psalmu 25 wiedział, że nie potrafimy tego zrobić własnymi siłami i wołał do Boga o prowadzenie i siłę.

W ostatnich latach społeczna izolacja i narastająca samotność stały się ważnymi kwestiami zarówno w Niemczech, jak i w wielu innych współczesnych społeczeństwach. Chrześcijanie są powołani do budowania nowych form życia społecznego, w których dzielimy się z innymi naszymi środkami do życia i wspieramy się wzajemnie. To ewangeliczne powołanie, aby żyć nie tylko dla siebie, ale dla Chrystusa, jest także powołaniem, aby docierać do innych i burzyć bariery izolacji.

Pytania

- Jak nasza kultura skłania nas do życia raczej dla siebie niż dla innych?
- W jaki sposób możemy żyć dla innych?
- Jakie są ekumeniczne konsekwencje powołania do tego, by żyć dla innych?

Modlitwa

Boże, nasz Ojcze,

Przez grzech zamykamy się w pułapce egoizmu;
żyjemy i myślimy tylko o sobie.

W Jezusie Chrystusie wyzwoliłeś nas do życia,
które wykracza poza nas samych.

Prowadź nas przez swojego Ducha

i pomóż nam żyć jako siostry i bracia w Chrystusie,

który dla nas żył, cierpiał, umarł i powstał z martwych,

i który żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ TRZECI – piątek, 20 stycznia 2017 r.

Już nikogo nie znamy według ciała (2 Kor 5,16)

CZYTANIE I: 1 Sm 16,1. 6-7

Pan nie patrzy na wygląd zewnętrzny, lecz na serce

Czytanie z Pierwszej Księgi Samuela

PAN powiedział do Samuela: Jak długo jeszcze będziesz się smucił z powodu Saula? Czyż nie odrzuciłem go jako króla nad Izraelem? Napełnij swój róg oliwą i idź! Posyłam cię do Jessego Betlejemity, gdyż upatryłem sobie króla wśród jego synów.

Gdy przyszli, ujrzał Eliaba i powiedział: Z pewnością przed PANEM stoi Jego pomazaniec. Lecz PAN oznajmił Samuelowi: Nie zwracaj uwagi na jego wygląd ani na wysoki wzrost, bo go odrzuciłem. Nie patrzę bowiem tak, jak patrzy człowiek. Człowiek dostrzega to, co widzą oczy, a PAN patrzy na serce.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSYJNY: Ps 19, 2-13

Przykazanie Pana jest jasne, oświeca oczy

Refren: Nakazy Pana są radością serca.
Niebiosa głoszą chwałę Boga,
a nieboskłon obwieszcza dzieło rąk Jego.
Dzień dniowi wieść ogłasza,
a noc nocy podaje wiadomość.

- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.
Ani to mowa, ani to słowa,
nie można usłyszeć ich głosu,
ale po całej ziemi ich dźwięk się rozchodzi,
po krańce świata ich brzmienie.
- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.
Pośród niebios wystawił słońcu namiot,
a ono jak oblubieniec wychodzi ze swej komnaty,
cieszy się jak bohater, biegnąc swoją drogą.
Wschodzi na jednym krańcu nieba,
i biegnie aż po drugi kraniec
– nic się nie ukryje przed jego żarem.
- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.
Prawo Pana jest doskonałe, orzeźwia duszę,
świadcstwo Pana niewzruszone, mądrym czyni prostaczka.
Nakazy Pana są słuszne, radują serce,
przykazanie Pana jasne, oświeca oczy.
- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.
Bojaźń Pana czysta, trwać będzie na wieki,
wyroki Pana wierne, wszystkie są sprawiedliwe.
Są one cenniejsze niż złoto,
niż mnóstwo szczerego złota,
i słodsze od miodu płynącego z plastra.
- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.
Oświecają też Twojego sługę,
za ich przestrzeganie jest wielka nagroda.
Kto zrozumie błędy?
Uwolnij mnie od tych, które są przede mną ukryte!
- Refren:** Nakazy Pana są radością serca.

CZYTANIE II: Dz 9,1-19*Szawel staje się Pawłem***Czytanie z Dziejów Apostolskich**

Szawel ciągle jeszcze pałał nienawiścią i chęcią zabijania uczniów Pana. Udał się do arcykapłana i poprosił go o listy do synagog w Damaszku, aby mógł, jeśliby znalazł jakichś zwolenników tej Drogi, zarówno mężczyzn, jak i kobiety, uwięzić ich i przyprowadzić do Jeruzalem. Gdy się już zbliżał w swojej podróży do Damaszku, nagle otoczyła go światłość z nieba. A kiedy upadł na ziemię, usłyszał głos, który mówił: Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz? Zapytał więc: Kto Ty jesteś, Panie? On odpowiedział: Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań jednak i wejdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić. Ludzie, którzy razem z nim byli w drodze, stanęli oniemiałi. Słyszeli bowiem głos, ale nikogo nie widzieli. Szawel natomiast podniósł się z ziemi, a kiedy otworzył oczy, nic nie widział. Wtedy wzięli go pod rękę i wprowadzili do Damaszku. Przez trzy dni nic nie widział i ani nie jadł, ani nie pił.

W Damaszku mieszkał pewien uczeń, o imieniu Ananiasz. Pan powiedział do niego w widzeniu: Ananiaszu! Wtedy on odpowiedział: Jestem, Panie. A Pan mu oznajmił: Wstań i idź na ulicę Proszą, i w domu Judy poszukaj Szawła z Tarsu. Właśnie się modlił i zobaczył w widzeniu, jak człowiek o imieniu Ananiasz wszedł i położył na nim ręce, aby przejrzeć. Wówczas Ananiasz odpowiedział: Panie, słyszałem od wielu, ile zła wyrządził on Twoim świętym w Jeruzalem. Tutaj także ma władzę od arcykapłanów uwięzić wszystkich, którzy wzywają Twojego imienia. Pan jednak odpowiedział: Idź, bo wybrałem go sobie za narzędzie. On zaniesie Moje imię do pogan i królów, i synów Izraela. Pokażę mu też, jak wiele będzie musiał wycierpieć dla Mojego imienia.

Wtedy Ananiasz poszedł, wszedł do domu, położył na nim ręce i powiedział: Szawle, bracie, Pan Jezus, który ukazał ci się na drodze, którą szedłeś, przysłał mnie, abys przejrział i został napełniony Duchem Świętym. Wtedy natychmiast jakby łuski spadły z jego oczu, odzyskał wzrok, wstał i został ochrzczony. A gdy się najadł, odzyskał siły.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Napełnij, Panie, nasze serca swoim światłem,
niech Twoje słowo przebywa w nas z całym swym bogactwem.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** Mt 5,1-12*Błogosławieństwa***Słowa Ewangelii według świętego Mateusza**

Jezus widząc tłumy, wszedł na górę, a gdy usiadł, Jego uczniowie podeszli do Niego. Wtedy zaczął nauczać:

Błogosławieni ubodzy w duchu,
bo do nich należy Królestwo Niebios.

Błogosławieni zasmuceni,
bo oni doznają pociechy.

Błogosławieni łagodni,
bo oni odziedziczą ziemię.

Błogosławieni głodni i spragnieni sprawiedliwości,
bo oni zostaną nasyчени.

Błogosławieni miłosierni,
bo oni doznają miłosierdzia.

Błogosławieni czystego serca,
bo oni zobaczą Boga.

Błogosławieni, którzy krzewią pokój,
bo oni będą nazwani synami Boga.

Błogosławieni, którzy są prześladowani za sprawiedliwe postępowanie,
bo do nich należy Królestwo Niebios.

Błogosławieni jesteście, gdy z Mojego powodu będą wam ubliżać, prześladować was i mówić kłamliwie wszystko, co złe przeciwko wam. Radujcie się i weselcie, gdyż wielka jest wasza nagroda w niebie. Tak bowiem prześladowali proroków przed wami.

Oto słowo Pańskie

Komentarz

Spotkanie Chrystusa wywraca wszystko do góry nogami. Paweł doświadczył tego w drodze do Damaszku. Po raz pierwszy zobaczył tam Chrystusa i zrozumiał, kim On naprawdę jest: Zbawicielem świata.

Spotkanie Chrystusa zmienia także naszą perspektywę. Często jednak ociągamy się, patrząc w przeszłość, i osądzamy sprawy według ludzkich kryteriów. Rościmy sobie pretensje lub robimy „w imię Pana” rzeczy, które w rzeczywistości mogą być nakierowane na zaspokajanie naszych własnych potrzeb. Na przestrzeni wieków w Niemczech i w wielu innych krajach, zarówno rządzący, jak i Kościoły, nadużywali swej władzy i wpływów do osiągnięcia politycznych celów.

Przemienieni spotkaniem Chrystusa w 1741 roku chrześcijanie Kościoła morawskiego (Herrnhuci, bracia morawscy) odpowiedzieli na powołanie, aby „nie znać nikogo według ciała”, wybierając „podporządkowanie się panowaniu Chrystusa”. Podporządkowując się panowaniu Chrystusa dzisiaj, jesteśmy powołani, by postrzegać innych tak, jak widzi ich Bóg, bez nieufności i uprzedzeń.

Pytania

- W którym momencie mego życia mogę zidentyfikować doświadczenie Damaszku?
- Co się zmienia, gdy zaczynamy postrzegać innych chrześcijan lub ludzi innej religii tak, jak widzi ich Bóg?

Modlitwa

Trójjedyny Boże, Ty jesteś źródłem i celem wszystkich istot żyjących.

Przebacz nam, gdy myślimy tylko o sobie

i jesteśmy zaślepiani przez własne kryteria.

Otwórz nasze serca i oczy.

Ucz nas miłości, akceptacji i miłosierdzia,

byśmy modli wzrastać w jedności, która jest Twoim darem.

Tobie chwała i cześć przez wszystkie wieki wieków. Amen.

DZIEŃ CZWARTY – sobota, 21 stycznia 2017 r.

To, co dawne, minęło (2 Kor 5,17)

CZYTANIE I: Rdz 19,15-26

Nie oglądaj się za siebie

Czytanie z Księgi Rodzaju

A gdy nastał świt, aniołowie przynaglali Lota: Wstawaj, zabierz swoją żonę i dwie córki, które są tutaj, abyś nie został zgładzony za winy tego miasta. A gdy się ociągał, mężczyźni ci chwycili go mocno za rękę, także jego żonę i dwie córki, bo PAN zlitował się nad nim, wyprowadzili go za miasto i tam pozostawili. Gdy już się znaleźli na zewnątrz, wtedy jeden z nich nakazał: Ratuj swoje życie! Nie oglądaj się za siebie i nigdzie się nie zatrzymuj w całej tej okolicy. Uciekaj w góry, żebyś nie zginął. Ale Lot powiedział do nich: Nie, Panie mój! Oto Twój sługa znalazł łaskę w Twoich oczach i okazałeś mi wielką dobroć, zachowując mnie przy życiu. Nie zdążę jednak uciec w góry, zanim spadnie na mnie nieszczęście, i zginę. W pobliżu jednak znajduje się małe miasto, do którego mogę uciec, i w nim chciałbym się schronić. Czy nie jest ono małe? I tak ocalał moje życie. Wtedy odpowiedział: I w tej sprawie wysłucham ciebie, i nie zniszczę tego miasta, o którym mówisz. Uciekaj tam szybko, bo nie mogę nic uczynić, dopóki tam nie wejdiesz! Dlatego miasto to nazywa się Soar.

Słońce wzeszło już nad ziemią, gdy Lot dotarł do Soaru. Wtedy PAN spuścił na Sodomę i Gomorę deszcz siarki i ognia – od PANA, z nieba. I zniszczył te miasta wraz z całą okolicą, ze wszystkimi ich mieszkańcami i ze wszystkim, co rosło na ziemi. A żona Lota obejrzała się za siebie i zamieniła w słup soli.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 77,5-15*Bóg jest zawsze wierny*

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Nie pozwalasz mi zasnąć,
niepokój odejmuje mi mowę.

Rozpamiętuję odległe czasy
i dawne lata.

Nocą wspominam w sercu swoje pieśni
i duch mój docieka:

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Czy Pan odrzuca na wieki,
czy nigdy więcej nie będzie życzliwy?
Czy Jego łaska ustała na zawsze,
czy cofnął obietnicę daną pokoleniom?
Czy Bóg zapomniał o litości,
czy stłumił w gniewie swoje miłosierdzie?

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Powiedziałem: Jak to dla mnie bolesne,
że odwróciła się prawica Najwyższego.
Wspominam dzieła Pana,
ciągle wspominam Twoje dawne cuda.
Rozważam wszystkie Twoje czyny
i rozmyślam o Twoich dziełach.

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Boże, święta jest Twoja droga
– który bóg jest tak wielki jak nasz Bóg?
Ty jesteś Bogiem czyniącym cuda,
okazałeś swoją moc narodom.

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

CZYTANIE II: Flp 3,7-14*Zapominając o tym, co za nami***Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Filipian**

To, co było dla mnie zyskiem, uważam za stratę ze względu na Chrystusa. Nawet wszystko uznaję za stratę ze względu na przewyższające wszystko poznanie Chrystusa Jezusa, mojego Pana. Z Jego powodu wszystko poczytuję za nic i uważam za śmieci, aby zyskać Chrystusa i zjednoczyć się z Nim – nie dzięki mojej sprawiedliwości wynikającej z Prawa, lecz dzięki sprawiedliwości osiągniętej przez wiarę w Chrystusa, sprawiedliwości z Boga na podstawie wiary; aby Go poznać – zarówno moc Jego zmartwychwstania, jak i udział w Jego cierpieniach, upodabniając się do Niego w Jego śmierci; abym w ten sposób dostał zmartwychwstania.

Nie dlatego, że już to osiągnąłem albo że już jestem doskonały, ale dążę, aby to pochwycić, ponieważ sam zostałem pochwycony przez Chrystusa Jezusa. Bracia, ja nie myślę o sobie, że już to zdobyłem, ale jedno czynię: zapominam o tym, co za mną, a ziermam do tego, co przede mną. Dążę do celu, do nagrody, wynikającej z niebiańskiego powołania mnie przez Boga w Chrystusie Jezusie.

Oto słowo Boże**Alleluja, alleluja, alleluja.**

Idźcie i głoscie Królestwo Boga,

Tego, który był, który jest i który przychodzi.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** Łk 9,57-62*Nie odrywać ręki od pługa*

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

Gdy byli w drodze, ktoś się odezwał do [Jezusa]: Pójdę za Tobą, dokądkolwiek się udasz. Jezus mu odpowiedział: Lisy mają nory, a ptaki gniazda, natomiast Syn Człowieczy nie ma gdzie położyć głowy. Potem do kogoś innego powiedział: Pójdź za mną! Ten odparł: Panie, pozwól mi najpierw odejść i pochować mego ojca. Odpowiedział mu: Umarłym pozostaw grzebanie ich umarłych, ty natomiast idź i głos Królestwo Boga.

Jeszcze ktoś inny oznajmił: Pójdę za Tobą, Panie, ale pozwól mi najpierw pożegnać tych, którzy są w domu. Jezus mu jednak odpowiedział: Każdy, kto przykłada rękę do pługa i ogląda się za siebie, nie nadaje się do Królestwa Boga.

Oto słowo Pańskie

Komentarz

Często żyjemy przeszłością. Oglądanie się za siebie może być pomocne i często jest konieczne do uzdrowienia wspomnień. Może ono jednak nas paraliżować i przeszkadzać w życiu teraźniejszością. Przesłanie św. Pawła jest wyzwajające: „To, co dawne, minęło”.

Biblia zachęca nas do pamiętania o przeszłości, do czerpania z niej siły i życia tym, co Bóg uczynił, a jednocześnie pozostawienia tego, co stare, jeśli było dobre, by podążać za Chrystusem i żyć w Nim nowym życiem.

W tym roku wielu chrześcijan upamiętnia dzieło Marcina Lutra i innych reformatorów. Reformacja w znacznym stopniu przemieniła życie zachodniego Kościoła. Wielu chrześcijan wykazało się heroicznym świadectwem, wielu odnowiło swe chrześcijańskie życie. Jednocześnie, jak ukazuje Pismo Święte, ważne jest, aby nie być ograniczonym przez to, co wydarzyło się w przeszłości, ale pozwolić Duchowi Świętemu, by nas otworzył na nową przyszłość, w której podział zostaje zwyciężony, a lud Boży jest jednością.

Pytania

- Czego możemy się nauczyć przez wspólne czytanie historii naszych podziałów i wzajemnej nieufności?
- Co musimy zmienić w sobie, aby podziały mogły zostać przezwyciężone, a to, co jednoczy, mogło ulec wzmocnieniu?

Modlitwa

Panie Jezu Chryste,
Ten sam wczoraj, dziś i na wieki.
Ulecz rany naszej przeszłości,
błogosław dziś naszej pielgrzymce do jedności
i prowadź nas do Twojej przyszłości,
gdzie Ty będziesz wszystkim we wszystkich,
z Ojcem i Duchem Świętym,
na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ PIĄTY – niedziela, 22 stycznia 2017 r.

Nastało nowe (2 Kor 5,17)

CZYTANIE I: Ez 36,25-27

Otrzymać nowe serce od Boga

Czytanie z Księgi Proroka Ezechiela

Pokropię was czystą wodą i będziecie czyści. Oczyszczę was ze wszystkich waszych nieczystości i ze wszystkich waszych bożków. Dam wam nowe serce i nowego ducha dam w wasze wnętrze. Usunę z waszego ciała serce kamienne, a dam wam serce cieleśne. Ducha Mojego dam w wasze

wnętrze i sprawię, że będziecie postępowali według Moich nakazów i strzeżli Mojego prawa. Będziecie je wypełniali.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 126

Być napełnionym radością

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Gdy Pan sprawił,

że powrócili wygnańcy na Syjon,

wydawało się nam, że śnimy.

Wtedy nasze usta były pełne śmiechu,

a języki – radości.

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Wtedy mówiono wśród pogan:

Pan dokonał dla nich wielkich czynów!

Pan dokonał dla nas wielkich czynów

– napełniło to nas radością.

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

Panie, spraw, by powrócili nasi wygnańcy,

jak strumienie w ziemi Negeb!

Ci, co sięją zapłakani,

radośni zbierać będą.

Kto idzie i płacze, niosąc worek ziarna,

powróci radosny, niosąc swoje snopy.

Refren: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie.

CZYTANIE II: Kol 3,9-17*Być odnowionym w Chrystusie***Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Kolosan**

Nie okłamujcie się wzajemnie, skoro pozbyliście się starego człowieka wraz z jego uczynkami, a przyoblekliście nowego, który jest odnawiany na obraz swojego Stwórcy, aby Go poznać. Nie ma tu już Greka ani Żyda, obrzezania ani nieobrzezania, cudzoziemca, Scyty, niewolnika, wolnego, ale wszystkim we wszystkich jest Chrystus.

Jako wybrańcy Boga, święci i umiłowani, obleczcie się więc w serdeczne współczucie, dobroć, pokorę, uprzejmość, cierpliwość, znosząc jedni drugich i przebacząc sobie nawzajem, jeśli ktoś miałby zarzut przeciw drugiemu. Tak jak Pan darował wam, tak i wy czyńcie. Nade wszystko zaś obleczcie się w miłość, która jest więzią doskonałości. A pokój Chrystusa niech panuje w waszych sercach, bo do niego zostaliście powołani w jednym Ciele. I bądźcie wdzięczni. Słowo Chrystusa niech mieszka w was obficie. Z wszelką mądrością nauczajcie i napominajcie jedni drugich psalmami, hymnami i pieśniami natchnionymi, z wdzięcznością śpiewając w waszych sercach Bogu. I wszystko, czego dokonalibyście słowem lub czynem, wszystko czyńcie w imię Pana Jezusa, dziękując Bogu Ojcu przez Niego.

Oto słowo Boże**Alleluja, alleluja, alleluja.**

Twoje słowa są duchem i życiem,

Ty masz słowa życia wiecznego.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** J 3,1-8*Być narodzonym w Duchu*

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Wśród faryzeuszy był pewien człowiek o imieniu Nikodem, dostojnik żydowski. Przyszedł on do Jezusa nocą i powiedział do Niego: Rabbi, wiemy, że przyszedłeś od Boga jako nauczyciel. Nikt bowiem, jeśli Bóg nie jest z nim, nie może takich znaków czynić, jakie Ty czynisz. Jezus zaś odpowiedział: Zapewniam, zapewniam cię, jeśli się ktoś nie narodzi z góry, nie może ujrzeć Królestwa Boga. Wtedy Nikodem zapytał: Jak człowiek może się narodzić, będąc starcem? Czy może po raz drugi wejść do łona swojej matki i się narodzić? Jezus odpowiedział: Zapewniam, zapewniam cię, jeśli się ktoś nie narodzi z wody i Ducha, nie może wejść do Królestwa Boga. To, co się narodziło z ciała, jest ciałem, a to, co się narodziło z Ducha, jest duchem. Nie dziw się, że powiedziałem: Musicie się narodzić z góry. Wiatr wieje, gdzie chce i słyszysz jego szum, ale nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd odchodzi. Tak jest z każdym, kto się narodził z Ducha.

Oto słowo Pańskie

Komentarz

Szawel spotkał Chrystusa, zmartwychwstałego Pana, i stał się nowym człowiekiem – Pawłem. Podobnie jest z każdym, kto wierzy w Chrystusa. Tego nowego człowieka, nowego stworzenia nie widać gołym okiem. Jest ono bowiem rzeczywistością wiary. Bóg mieszka w nas mocą Ducha Świętego i pozwala nam mieć udział w życiu Trójcy Świętej.

Przez ten akt nowego stworzenia upadek został przewyżniony. W Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem; w Jego zmartwychwstaniu śmierć została pokonana; żadna osoba ani rzecz nie może nas wyrwać z Bożej ręki; jesteśmy jednością w Chrystusie i On w nas mieszka; w Chrystusie jesteśmy „królestwem i kapłanami” (Ap 5, 10), gdy składamy Mu dzięki za przewyżnienie śmierci i głosimy obietnicę nowego stworzenia.

To nowe życie staje się widoczne, gdy żyjemy we „współczuciu, dobroci, pokorze, łagodności i cierpliwości”. Musi ono także stać się widoczne w naszych ekumenicznych relacjach. W wielu Kościołach panuje przekonanie, że im bardziej jesteśmy zanurzeni w Chrystusie, tym bliżej żyjemy

ze sobą nawzajem. Szczególnie w 500. rocznicę Reformacji przypominamy sobie zarówno osiągnięcia, jak i tragedie naszej historii. Co wybierzemy z tego bogactwa i uczynimy treścią dnia współczesnego? Miłość Chrystusa przynagła nas, jako odnowione stworzenia, do aktywnego poszukiwania jedności i pojednania.

Pytania

- Po czym poznam, że jestem nowym stworzeniem w Chrystusie?
- Co powinienem uczynić, aby prowadzić nowe życie w Chrystusie?
- Jakie są ekumeniczne konsekwencje bycia nowym stworzeniem?

Modlitwa

Trójjedyny Boże, Ty objawiasz nam siebie
jako Ojciec i stwórca, jako Syn i Zbawiciel,
i jako Duch i dawca życia,
a mimo to jesteś jeden.

Ty przekraczasz nasze ludzkie ograniczenia i nas odnawiasz.
Daj nam nowe serce i pomóż nam przewyżczać wszystko,
co uderza w naszą jedność w Tobie.

Prosimy o to w imię Jezusa Chrystusa,
mocą Ducha Świętego. Amen.

DZIEŃ SZÓSTY – poniedziałek, 23 stycznia 2017 r.

Bóg pojednał nas ze sobą (2 Kor 5,18)

CZYTANIE I: Rdz 17, 1-8

Bóg zawiera przymierze z Abrahamem

Czytanie z Księgi Rodzaju

Gdy Abram miał dziewięćdziesiąt dziewięć lat, ukazał mu się PAN i powiedział: Ja jestem Bóg Wszechmogący. Żyj świadomy Mojej obecności i bądź doskonały. Chcę bowiem zawrzeć z tobą Moje przymierze i dać ci liczne potomstwo. Wtedy Abram upadł na twarz, a Bóg przemówił do niego: Oto Moje przymierze z tobą: Staniesz się ojcem wielu narodów, i nie będziesz się już nazywał Abram. Odtąd twoje imię będzie brzmieć Abraham, gdyż ustanowiłem cię ojcem wielu narodów. Dam ci liczne potomstwo, wyprowadzę z ciebie narody i od ciebie będą się wywodzić królowie. Ustanowię Moje przymierze z tobą i z twoim potomstwem, które przyjdzie po tobie, jako wieczne przymierze, abym był Bogiem dla ciebie, a później dla twojego potomstwa.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 98

Świat ujrział zwycięstwo Boga

- Refren:** Pan Bóg objawił ludom swe zbawienie.
Śpiewajcie Panu pieśń nową, bo dokonał cudów!
Zwycięstwo przyniosła Mu Jego prawica,
Jego święte ramię.
Pan objawił swoje zbawienie,
ukazał swoją sprawiedliwość na oczach narodów.
- Refren:** Pan Bóg objawił ludom swe zbawienie.
Pamiętał o swojej łasce
i wierności wobec domu Izraela,
wszystkie krańce ziemi ujrzały
zbawienie naszego Boga.
Wołaj radośnie na cześć Pana, cała ziemi,
cieszcie się, radujcie i grajcie!

Refren: Pan Bóg objawił ludom swe zbawienie.
Śpiewajcie Panu przy wtórze cytry,
grajcie na cytrze i śpiewajcie,
grajcie na trąbie i rogu!
Wołajcie radośnie wobec Pana, Króla!
Niech huczy morze i to, co je napełnia,
świat i jego mieszkańcy!

Refren: Pan Bóg objawił ludom swe zbawienie.
Rzeki niech klaszczą w dłonie,
góry niech razem radośnie wołają
przed obliczem Pana,
bo nadchodzi, by sądzić ziemię!
Będzie świat sądził sprawiedliwie,
a narody według prawości.

Refren: Pan Bóg objawił ludom swe zbawienie.

CZYTANIE II: Rz 5,6-11

Bóg pojednał nas ze sobą przez Jezusa Chrystusa

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

[...] Chrystus, gdy byliśmy bezsilni, w wyznaczonym czasie umarł za bezbożnych. Niełatwo jest zaś umrzeć za sprawiedliwego. Może jeszcze za dobrego ktoś odważy się umrzeć. Bóg natomiast okazuje nam swoją miłość przez to, że gdy byliśmy jeszcze grzesznikami, Chrystus za nas umarł. O wiele więc bardziej usprawiedliwieni, teraz, dzięki Jego krwi, zostaniemy przez Niego wybawieni od gniewu. Jeśli bowiem będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pojednani z Bogiem przez śmierć Jego Syna, o wiele bardziej będąc pojednani, zostaniemy zbawieni przez Jego życie. I nie tylko to, ale i radujemy się w Bogu przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, przez którego teraz uzyskaliśmy pojednanie.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Chwała Bogu na wysokościach,
a na ziemi pokój ludziom, których sobie upodobał.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA:** Łk 2, 8-14

Głoszenie Dobrej Nowiny

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

W tej okolicy koczowali pasterze i trzymali nocne straże nad swoim stadem. Nagle ukazał się im anioł Pana i chwała Pana zajaśniała wokół nich. Ogarnął ich wielki strach, lecz anioł powiedział do nich: Nie bójcie się! Oto przynoszę wam dobrą nowinę, radość wielką dla całego ludu. Dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, który jest Chrystusem, Panem. A oto znak dla was: Znajdziecie Niemowlę zawinięte w pieluszki i położone w żłobie. Natychmiast dołączyły do anioła liczne zastępy z nieba, które wielbiły Boga i mówiły:

Chwała Bogu na wysokościach,
a na ziemi pokój ludziom,
których sobie upodobał.

Oto słowo Pańskie**Komentarz**

Pojednanie ma dwa oblicza: jest zarazem fascynujące i przerażające. Pociąga nas, tak że go pragniemy: wewnątrz nas, między sobą i między różnymi tradycjami wyznaniowymi. Znamy jego cenę i ona nas przeraża. Pojednanie oznacza bowiem rezygnację z pragnienia mocy i uznania. W Chrystusie Bóg miłosiernie pojednał nas ze sobą, mimo że odwróciliśmy się od Niego. Boże działanie idzie nawet dalej: Bóg pojednał ze sobą nie tylko ludzkość, ale także całe stworzenie.

W Starym Testamencie Bóg był wierny i miłosierny dla ludu Izraela, z którym zawarł przymierze. To przymierze trwa: „Dary łaski i wezwania Boże są nieodwołalne” (Rz 11, 29). Jezus, który zapoczątkował nowe przymierze w swojej Krwi, jest Synem Izraela. Zbyt często w historii nasze Kościoły lekcewały ten fakt. Po Holokauście szczególnym zadaniem Kościołów stała się walka z antysemityzmem. Wszystkie Kościoły są wezwane do wprowadzania pojednania w swoich wspólnotach i do przeciwstawiania się wszelkim formom dyskryminacji człowieka, gdyż wszyscy jesteśmy częścią przymierza z Bogiem.

Pytania

- Jak rozumiemy, jako chrześcijańskie wspólnoty, bycie częścią przymierza z Bogiem?
- Na jakie formy dyskryminacji muszą zwracać uwagę nasze Kościoły?
- Co już zrobiliśmy, a na co nie mamy jeszcze odwagi?

Modlitwa

Miłosierny Boże,
z miłości zawarłeś przymierze ze swym ludem.
Uzdołnij nas do przeciwstawienia się
wszelkim formom dyskryminacji.
Niech dar Twego pełnego czułości przymierza
napęlni nas radością i pobudzi do większej jedności.
Przez Jezusa Chrystusa, naszego zmartwychwstałego Pana,
który żyje i króluje z Tobą i Duchem Świętym
teraz i na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ SIÓDMY – wtorek, 24 stycznia 2017 r.

Służba pojednania (2 Kor 5,18-19)

CZYTANIE I: Rdz 50,15-21

Józef pojednany ze swoimi braćmi

Czytanie z Księgi Rodzaju

Bracia Józefa, widząc, że umarł ich ojciec, mówili: Teraz Józef będzie nas prześladował i odpłaci nam z nawiązką za wszelkie zło, które mu wyrządziliśmy. Polecili więc oznajmić Józefowi: Twój ojciec przed swoją śmiercią rozkazał: Tak powiedzcie Józefowi: Ach, odpuść, proszę, występki swoich braci i ich grzech oraz zło, jakie ci wyrządzili! Teraz daruj, proszę, występki, sługom Boga twego ojca! Gdy przekazano to Józefowi, zapłakał. Wtedy też jego bracia przyszli, upadli przed nim i powiedzieli: Jesteśmy twoimi sługami. Józef zaś odpowiedział im: Nie lękajcie się! Czy ja jestem na miejscu Boga? Wy wprowadzicie planowaliście przeciwko mnie zło, lecz Bóg – dobro. Uczynił to, co jest dzisiaj, aby ten liczny lud przeżył.

A teraz nie bójcie się! Ja wyżywię was i wasze dzieci. Pocieszał ich i serdecznie do nich przemawiał.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSOJNY: Ps 72

Królestwo Boże przynosi sprawiedliwość i pokój

Refren: Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Boże, przekaz królowi władzę sądenia,
królewskiemu synowi swoją sprawiedliwość.
Niech sędzi Twój lud sprawiedliwie
i Twoich uciśnionych zgodnie z prawem.

- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Niech góry przyniosą ludowi pokój,
a wzgórza sprawiedliwość.
Niech okaże sprawiedliwość ubogim,
wspomoże dzieci biedaków i zgładzi ciemiężców.
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Będzie trwał tak długo jak słońce,
jak blask księżycy przez wszystkie pokolenia.
Zstąpi jak deszcz na skoszoną łąkę,
jak ulewa nawadniająca ziemię.
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Za jego dni rozkwitnie sprawiedliwość
i powszechny pokój, dopóki księżyc nie zgaśnie.
Będzie panował od morza do morza
i od Rzeki aż po krańce ziemi.
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Przed nim ugną kolana mieszkańcy pustyni,
jego wrogowie będą proch lizali.
Królowie Tarsisz i wysp przyniosą mu dary,
królowie Saby i Seby złożą daninę.
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Oddadzą mu pokłon wszyscy królowie,
wszystkie ludy będą mu służyły.
Ocali bowiem będącego w potrzebie,
który wzywa pomocy,
i biednego, który nie ma obrońcy.
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Zlituje się nad słabym i potrzebującym,
ocali życie ubogich.
Uwolni ich od krzywd i prześladowań,
bo ich krew jest cenna w jego oczach.

- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Niech żyje i niech składają mu złoto z Saby,
niech zawsze się modlą za niego,
niech mu codziennie błogosławią!
Niech będzie obfitość zboża na ziemi,
na szczytach gór niech szumi
jak górskie lasy owoc jego!
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Niech trwa na wieki jego imię,
niech wzrasta jego imię dopóki świeci słońce,
niech będą błogosławione w nim wszystkie narody
i niech go wysławiają!
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.
Błogosławiony Pan, Bóg Izraela,
jedyne, który czyni cuda.
Błogosławione na wieki Jego chwalebne imię,
niech cała ziemia zapełnia się Jego chwałą.
Amen, amen!
- Refren:** Pan Bóg króluje, pełen majestatu.

CZYTANIE II: 1 J 3,16b-21

Miłość Boża przynagla nas do wzajemnej miłości

Czytanie z Pierwszego Listu świętego Jana

My również powinniśmy oddać życie za braci. Jeśli ktoś ma dobra tego świata i widzi swojego brata w potrzebie, a zamknąłby przed nim swoje serce, to jak może przebywać w nim miłość Boga? Dzieci, nie miłujmy słowem ani językiem, ale czynem i prawdą.

Dzięki temu poznamy, że jesteśmy z prawdy i uspokoiemy przed Nim swoje serce. A jeśli nawet serce nas potępia, to Bóg jest większy od naszego serca i wie wszystko. Umiłowani, jeżeli serce nas nie potępia, mamy ufność wobec Boga

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Spraw, Ojcze, aby wszyscy byli jedno,
aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA: J 17,20-26**

Jezus modli się za jedność swego Kościoła

Słowa Ewangelii według świętego Jana

[Jezus powiedział do swoich uczniów:] Nie proszę jedynie za nimi, ale także za tymi, którzy dzięki ich słowu uwierzą we Mnie. Aby wszyscy byli jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, żeby i oni byli w nas, aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś. Obdarowałem ich chwałą, którą Mi dałeś, aby byli jedno, jak my jedno jesteśmy, Ja w nich, a Ty we Mnie. Aby doskonalili się w jedności, żeby świat poznał, że Ty Mnie posłałeś i umiłowałaś ich tak, jak Mnie umiłowałaś. Ojcze, chcę, aby ci, których Mi powierzyłeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem, aby oglądali Moją chwałę, którą Mi dałeś, ponieważ umiłowałaś Mnie przed założeniem świata. Ojcze sprawiedliwy, świat Ciebie nie poznał, lecz Ja Ciebie poznałem i oni poznali, że Ty Mnie posłałeś. Objawiłem im Twoje imię i będę objawiał, aby miłość, którą Mnie umiłowałaś, była w nich i abym Ja był w nich.

Oto słowo Pańskie**Komentarz**

Pojednanie między Bogiem i ludźmi jest rzeczywistością naszej chrześcijańskiej wiary. Paweł był przekonany, że miłość Chrystusa prowadzi nas do szerzenia Bożego pojednania we wszystkich aspektach naszego życia. Dziś prowadzi nas to do rachunku sumienia w odniesieniu do naszych podziałów. Jak pokazuje historia Józefa, Bóg zawsze daje łaskę potrzebną do uzdrowienia zniszczonych relacji.

Dzieje Reformacji i Kontrreformacji pokazały, że to, co powinno być świadectwem Bożej łaski, zostało zniekształcone przez ludzką grzeszność i stało się historią rozdierania jedności ludu Bożego. Za sprawą grzechu i walki wzajemna wrogość i podejrzliwość pogłębiały się w ciągu stuleci.

Posługa pojednania obejmuje działania zmierzające do pokonania podziałów wewnątrz chrześcijaństwa. Dziś wiele chrześcijańskich Kościołów pracuje razem, okazując sobie wzajemnie zaufanie i szacunek.

Pytania

- Gdzie w naszych środowiskach konieczna jest służba pojednania?
- W jaki sposób reagujemy na tę konieczność?

Modlitwa

Dobry Boże, dziękujemy,

Że nas i cały świat

pojednałeś w Chrystusie.

Umacniaj nas, nasze wspólnoty

W służbie pojednania.

Ulecz nasze serca i pomóż nam

szerzyć Twój pokój.

„Tam, gdzie jest nienawiść, pozwól nam siać miłość;

Tam, gdzie jest krzywda, przebaczenie;

Tam, gdzie jest wątpliwość, wiarę;

Tam, gdzie jest rozpacz, nadzieję;

Tam, gdzie jest ciemność, światło;

Tam, gdzie jest smutek, radość”.

O to prosimy Cię w imieniu Jezusa Chrystusa,

mocą Ducha Świętego. Amen.

DZIEŃ ÓSMY – środa, 25 stycznia 2017 r.

Pojednani z Bogiem (2 Kor 5,20)

CZYTANIE I: Mi 4, 1-5

W ostatnich dniach zakróluję sprawiedliwość

Czytanie z Księgi Proroka Micheasza

Na koniec nadejdzie czas,
góra domu Pana zostanie
utwierdzona na szczycie pagórków.
Będzie wywyższona ponad wzgórza.
Spłyną do niej ludy,
pójdą liczne narody
i powiedzą:
Pójdźcie, wstąpmy na górę PANA
i do domu Boga Jakuba!
On pouczy nas o swoich drogach
i pójdziemy Jego ścieżkami,
bo z Syjonu wyjdzie Prawo
i słowo PANA z Jerozolimy.

On będzie rozsądzać między licznymi ludami,
rozpatrzy sprawy narodów potężnych,
nawet tych najodleglejszych.

Wówczas przekują swoje miecze na lemieszce,
a swoje włócznie na sierpy.

Nie podniesie naród miecza przeciwko narodowi
i nie będą już poznawać sztuki wojennej.

Każdy zasiądzie pod swoją winoroślą,
i pod swoim drzewem figowym.
Nie bę-dzie lęku,
gdyż usta PANA Zastępów to powiedziały.
Choćby wszystkie ludy kroczyły
w imię swoich bogów,
my jed-nak będziemy kroczyli
w imię Pana, naszego Boga,
na wieki wieków.
Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 87

Wspaniałe rzeczy mówi się o Bogu

Refren: Chwal i błogosław, duszo moja, Pana.
Na świętych górach założył swoje miasto,
Pan miłuje bramy Syjonu
bardziej niż wszystkie siedziby Jakuba.
Wspaniałe rzeczy mówi się o tobie,
miasto Boże!

Refren: Chwal i błogosław, duszo moja, Pana.
Wspomnę Rahab i Babilon
jako tych, którzy mnie znają.
Oto Filistyni i Tyr oraz Kusz
– każdy z nich się tam urodził.
O Syjonie natomiast się powie:
Jeden i drugi tam się urodził,
On, Najwyższy, go umocni.

Refren: Chwal i błogosław, duszo moja, Pana.
Pan zapisze na liście narodów:
Ten się tam urodził.

I zaśpiewają, tańcząc:
Wszystkie moje źródła są w Tobie!

Refren: Chwal i błogosław, duszo moja, Pana.

CZYTANIE II: Ap 21,1-5a

Bóg uczyni nowe niebo i nową ziemię

Czytanie z Księgi Apokalipsy

I zobaczyłem nowe niebo i nową ziemię. Pierwsze niebo bowiem i pierwsza ziemia przeminęły, i nie ma już morza. I zobaczyłem miasto święte, Nowe Jeruzalem, które zstępuje z nieba od Boga, przygotowane jak panna młoda, przystrojona dla swojego męża.

I usłyszałem donośny głos od tronu, jak mówił: Oto miejsce przebywania Boga z ludźmi, i będzie mieszkał z nimi. Oni będą Jego ludem, a On, ich Bóg, będzie BOGIEM Z NIMI. I otrze wszelką łzę z ich oczu, i śmierci już nie będzie ani żałoby, ani krzyku, ani bólu już nie będzie, bo pierwsze rzeczy przeminęły. A Ten, który siedzi na tronie, powiedział: Oto wszystko czynię nowe.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Jezus Chrystus śmierć zwyciężył,
i otrze łzę z każdego oblicza.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 20,11-18

Spotkanie zmartwychwstałego Chrystusa prowadzi do osobistej wiary

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Maria stała przy grobie i płakała. Płacząc, zjrzała do grobowca i zobaczyła dwóch aniołów w bieli, którzy siedzieli jeden przy głowie, a drugi przy nogach, gdzie było złożone ciało Jezusa. Zapytali ją: Kobieto, dlaczego płaczesz? A ona odpowiedziała: Zabrali mojego Pana i nie wiem, gdzie Go położyli.

Gdy to powiedziała, odwróciła się za siebie i zobaczyła stojącego Jezusa, ale nie wiedziała, że jest to Jezus. A Jezus zapytał ją: Kobieto, dlaczego płaczesz? Kogo szukasz? Ona sądząc, że to ogrodnik, powiedziała: Panie, jeśli ty Go przeniósłeś, powiedz mi, gdzie Go położyłeś, a ja Go zabiorę. Jezus powiedział do niej: Mario! Wtedy ona zwróciła się do Niego i powiedziała po hebrajsku: Rabbuni! – to znaczy: Nauczycielu. Jezus jej oznajmił: Nie dotykaj Mnie, bo nie wstąpiłem jeszcze do Ojca. Idź do Moich braci i powiedz im: Wstępuję do Mojego Ojca i waszego Ojca, do Mojego Boga i waszego Boga. Poszła więc Maria Magdalena i oznajmiła uczniom: Widziałam Pana, oraz powtórzyła to, co jej powiedział.

Oto słowo Pańskie

Komentarz

Co jeśli proroctwa biblijne naprawdę się spełnią? Jeśli wojny między ludźmi się skończą, a Boża sprawiedliwość i pokój zatriumfują? Co jeśli naprawdę nie będzie więcej bólu, łez, śmierci? To będzie niebo, Bóg będzie „wszystkim we wszystkich”!

Psalmy, kantyki i hymny mówią o chrześcijańskiej nadziei na spełnienie się Bożego królowania, gdy cierpienie przemieni się w radość. Kościół objawi się wtedy w swym pięknie i wdzięku jako jedno ciało Chrystusa. Wszędzie tam, gdzie gromadzimy się w Duchu, by razem śpiewać o spełnieniu się Bożych obietnic, tam niebiosa się otwierają, a my zaczynamy tu i teraz tańczyć w rytm melodii wieczności.

Skoro już dziś możemy doświadczyć tej obecności nieba, świętujmy razem. Dzielimy się obrazami, wierszami i pieśniami wywodzącymi się

z naszych tradycji. Dary te mogą otworzyć nam przestrzenie do doświadczenia wspólnej wiary i nadziei na królestwo Boże.

Pytania

- Jak wyobrażasz sobie niebo?
- Co w twojej tradycji daje ci poczucie uczestnictwa w Bożej wieczności?
- Jakie dary nasza wspólnota może ofiarować innym ludziom?

Modlitwa

Trójjedyny Boże, Ojcze, Synu i Duchu Święty,
dziękujemy za ten tydzień modlitw,
za bycie razem jako chrześcijanie
i za różne sposoby
doświadczenia Twojej obecności.

Pozwól nam zawsze chwalić razem Twoje święte Imię,
byśmy mogli dalej wzrastać w jedności i pojednaniu. Amen.

Baranku Boży, wielbią Cię niebios,
święci i aniołowie śpiewają przed Tobą
wraz z harfy i cymbałów najczystszym tonem.
Z jednej perły wykonany błyszczący portal,
gdzie, łącząc się z nieśmiertelnym chórem,
gromadzimy się wokół Twego jaśniejącego tronu.
Żadne oko nie widziało tego światła,
żadne ucho nie słyszało potęgi
Twojej chwały;
A my będziemy w zwycięstwie
Śpiewać z radości bezustannie!

[Tekst niemiecki: *Wachet aut, ruft uns die Stimme*, autor: Filip Nicolai (1599); tekst angielski: *Wake, awake, the night is flying* (trzecia zwrotka), tłumaczenie Catherine Winkworth]

MATERIAŁY POMOCNICZE

1. Modlitwa wiernych

- P** – Przewodniczący
- L** – Lektor (lektorzy)
- Z** – Zgromadzenie

WZÓR I

(opracowanie: Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny)

- P** – Świat radośnie idzie do przodu. Człowiek chełpi się nowymi osiągnięciami. Zapowiada wynalezienie leku na ciężkie choroby i rozwiązanie na wszystkie niemal problemy. Zagląda w głąb ludzkiego genomu i w najdalsze zakątki wszechświata. Jednocześnie jednak tak trudno nam dostrzec człowieka żyjącego w sąsiednim mieszkaniu. Mijamy jego łzy, choć niczym rzeka wiją się u naszych stóp. Jego los nie jest naszym. Jego tragedia nas nie dotyczy. Ślepi jesteśmy na jego niedolę i smutek. Głusi jesteśmy na to, do czego „Miłość Chrystusowa nas przynagła”.
- L** – Módlmy się o ducha miłości, braterstwa i ekumenicznego współdziałania pomiędzy narodami ziemskiego globu. Prośmy, by pokojowy dialog wyparł zbrojne konflikty, by skłóceni rozwiązywali wszelkie

- nieporozumienia przy stole negocjacji, a nie na bitewnym polu. Niechaj pokój i zgoda staną się naszym chlebem codziennym. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się o dar mądrości i chrześcijańskiej pokory dla wielkich tego świata: prezydentów, królów, szefów rządów, przywódców. Prośmy, by przez sumienną pracę, uczciwość i bezinteresowność byli dla nas dobrym przykładem. Niech nie zapominają, że powinnością ich jest służba ludziom. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za polską wspólnotę ekumeniczną. Za Polską Radę Ekumeniczną, Kościoły i wyznania współdziałające na niwie chrześcijańskiego pojednania, by przez dialog i modlitwę odnajdywały wspólną drogę do Chrystusa Pana, by w tych poszukiwaniach kierowały się zasadą chrześcijańskiej pokory, miłości i równej godności wszystkich Bożych dzieci. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za naszych bliźnich pogrążonych w cierpieniu, za doświadczanych chorobą, samotnością, biedą i niesprawiedliwością, za pozbawionych domu i ojczyzny, za uchodźców na obczyźnie szukających bezpiecznej przystani. Niech Pan rozwieje ich smutki i naprawi wyrządzane im krzywdy. Niech Jego miłość ukoji ich ból i smutek. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za naszych braci, którzy odeszli z tego świata. Niech Pan przyjmie ich do Swej owczarni i wprowadzi na niebiańskie pastwiska. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – Módlmy się za nas tutaj zgromadzonych, za nasze rodziny, Kościoły, za naszą Ojczyznę. Niech nasza wspólna modlitwa będzie przez Boga usłyszana. Niech wymawiana wieloma ustami a jednym sercem i duchem, przyjęta zostanie w Twoje ręce, Chryste. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- P** – Boże w Trójcy Jedyny, tylko w Tobie pokładamy naszą ufność i nadzieję. Tyś naszą mocą, prawdą, drogą i życiem. Otwórz nasze serca i zamieszkaż w nich. Wyciągnij Swą prawicę i zjednocz nas w Twym ręku teraz i zawsze, i na wieki wieków.
- Z** – Amen.

WZÓR II

(opracowanie: Kościół Ewangelicko-Methodystyczny)

- L** – Wszechmogący Boże, Ojciec Jezusa Chrystusa i nasz Ojciec, z głębi swych serc dziękujemy Ci za to, że ofiarowałeś swego Jedynego Syna za nas i dla nas, aby pojednać świat ze sobą, abyśmy siebie oddawali Tobie. Prosimy, wzmacniaj w nas pragnienie jedności z Tobą i między nami. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Jezu Chryste, Synu Boga żywego, swym działaniem, nauczaniem i świadectwem ukazałeś, że nie żyłeś jedynie dla siebie, lecz dla Ojca i Jego stworzenia, czyli dla nas. Ukierunkuj nasze pragnienia i działania tak, abyśmy nie żyli jedynie dla siebie, ale dla Ciebie i bliźniego. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – Duchu Święty, który objawiasz światu jego grzech i uświęcasz wszystkich prawdziwie wierzących, wzmacniaj i prowadź nas prostymi drogami życia na chwałę Ojca, Syna i Swoją. Czy żyjemy, czy umieramy, Twój jesteśmy! Dlatego przepraszamy i wzywamy: bądź nam miłościw! Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Boże w Trójcy Jedyny, wszystko co „stare”, z Twojej woli przemija. Dlatego dziękujemy Ci za doświadczenie nowego życia, które jest przed nami. Dziękujemy również za teraźniejsze przejawy Twojego dobra, którego doznajemy i którym się dzielimy. Wzmacniaj w nas szacunek wobec godności każdego człowieka i jego przemijania. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Boże Wiekuisty, w Tobie pokładamy nadzieję i z ufnością spoglądamy w przyszłość. Dziękujemy za to, że w swym Synu, Jezusie Chrystusie, wszystko czynisz nowym i lepszym. Stare umiera, a nowe zmartwychwstaje po wieki wieków. Bądź miłościw i wzmacniaj nadzieję naszą na lepsze życie. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Wywyższamy Cię Dawco wszelkiej dobroci, który objawiłeś samego siebie w życiu, śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa. Pojednałeś nas ze sobą! Ucz nas być dobrym świadectwem Ewangelii, która nie przestaje być Dobrą Nowiną. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Wiecznotrwały Ojcze, Twoje dzieła są potężne i niepojęte. Jednasz nas ze sobą przez wiarę, nadzieję i miłość, tak wyraźnie ukazane w życiu i dziele Jezusa Chrystusa. Wspieraj nas w dążeniu do pojednania z Tobą i między nami. Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – Miłościwy Ojcze, wybacz nasze słabości, zaniedbania, zaniechania, upadki i winy. Wstydzimy się i żałujemy! Pozwól nam nadal budować Twój Kościół, w mocy zmartwychwstałego Chrystusa, ugruntowany na wierze św. Jana, na miłości św. Piotra, na nadziei św. Pawła i. Pokornie i z ufnością Ciebie prosimy.
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

WZÓR III

(opracowanie: Kościół Polskokatolicki)

- P** – Bóg każdemu z nas wyznaczył na ziemi misję do wypełnienia. Prosimy dzisiaj, abyśmy poznali zamysł Boży i go najlepiej wypełnili.
- L** – Módlmy się za Kościół święty – wielką rodzinę wierzących – aby dla wszystkich ludzi był wzorem wiary, nadziei i miłości. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za wszystkich Zwierzchników Kościołów w Polsce, za wszystkich biskupów, kapłanów i diakonów, aby byli dobrymi i gorliwymi pasterzami owczarni Chrystusowej. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się o nowe i liczne powołania, aby nie brakowało tych, którzy w przyszłości głosić będą Chrystusa. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za małżeństwa i rodziny, aby na przesłaniu Ewangelii budowały swoją przyszłość. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – Módlmy się o pokój między ludźmi, aby potrafili rozwiązywać najtrudniejsze kwestie w duchu wzajemnego zrozumienia. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za zmarłych, aby Bóg był dla nich łaskawy i miłosierny. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za naszą wspólnotę modlitwy, abyśmy naszym życiem, oddaniem sprawie Bożej i modlitwą wyrażali wdzięczność Panu za łaskę wiary. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- P** – Wszchemogący Boże, prosimy wysłuchaj modlitwy Twoich dzieci i przyjdź z pomocą wszystkim będącym w jakimkolwiek utrapieniu. Przez Chrystusa Pana naszego.
- Z** – Amen.

WZÓR IV

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

- P** – Miłość Chrystusa przynagla nas do modlitwy. Przedstawmy Panu nasze prośby.
- L** – *Jesteśmy posłani w imię Chrystusa.* Módlmy się za zwierzchników kościelnych, by swoją misję sprawowali najgorliwiej według Chrystusowej Ewangelii. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!

- L** – *Chrystus umarł za wszystkich, aby ci, co żyją, nie żyli już dłużej dla siebie.* Módlmy się za rządzącymi, aby sprawowali władzę w duchu służby. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – *W imię Chrystusa prosimy: Dajcie się pojednać z Bogiem!* Módlmy się za niewierzących i odchodzących od Boga, aby zwyciężyła w nich miłość Chrystusa. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – *Jeśli ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem.* Módlmy się za cierpiących, aby w Chrystusowym krzyżu i zmartwychwstaniu znaleźli pocieszenie i siłę. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – *To, co dawne, przeminęło, a nastało nowe.* Módlmy się za nas samych, abyśmy każdego dnia czerpali z nowości Chrystusowego odkupienia i świadczyli o Panu słowem i czynem. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie!
- P** – Miłosierny Panie, wysłuchaj nasze prośby, które wspólnie zanosimy do Ciebie, pokładając ufność w dziele Chrystusa, który umarł za wszystkich i zmartwychwstał do nowego życia, który żyje i króluje na wieki wieków.
- Z** – Amen.

WZÓR V

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

- P** – Jako Kościół – lud pojednany z Bogiem przez Krew Chrystusa – w Duchu Świętym zanieśmy wspólne błagania.

(L – Po każdym wezwaniu na znak zgody odpowiemy: *Amen*.)

L – Niech chrześcijanie z mocą głoszą, że w Chrystusie Bóg pojednał świat ze sobą.

Z – Amen.

L – Niech pasterze wspólnot dają przykład służby pojednania.

Z – Amen.

L – Niech Ewangelia o śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa dotrze do wszystkich narodów.

Z – Amen.

L – Niech małżeństwa i rodziny będą szkołami Chrystusowej miłości.

Z – Amen.

L – Niech ludzie otworzą serca na nowość Chrystusowego pokoju.

Z – Amen.

L – Niech znękanani na duszy i ciele doznają naszego miłosierdzia.

Z – Amen.

L – Niechaj każdy z nas, pomny na to, że Chrystus umarł za wszystkich, już dłużej nie żyje dla siebie, lecz dla Tego, który za nas umarł i zmartwychwstał.

Z – Amen.

P – To, co dawne, przeminęło, a wszystko nastało nowe. Wszystko to zaś od Boga, który żyje i króluje na wieki wieków.

Z – Amen.

2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

- ok. 1740 W Szkocji spotykamy się z ruchami charyzmatycznymi, mającymi powiązania z Kościołami Ameryki Północnej, których przesłanie odnowy zawiera modlitwy za inne Kościoły i z innymi Kościołami.
- 1820 Ks. James Haldane Stewart publikuje „Wskazówki dla ogólnego zjednoczenia chrześcijan na rzecz wylania Ducha Świętego”.
- 1840 Ks. Ignatius Spencer występuje z propozycją „Zjednoczenia w Modlitwie dla Jedności”.
- 1867 Pierwsza Konferencja Biskupów Anglikańskich w Lambeth w „Preamble” do „Rezolucji” podkreśla wagę modlitwy o jedność.
- 1894 Papież Leon XIII zachęca do przeprowadzania Oktawy Modłów o Jedność w kontekście świąt Zesłania Ducha Świętego.
- 1908 Obchody „Oktawy Jedności Kościoła” zostały zainicjowane w styczniu przez księdza Paula Wattsona.
- 1926 Ruch „Wiara i Ustrój” rozpoczyna wydawanie „Materiałów Pomocniczych na Oktawę Modłów o Jedność Chrześcijan”.
- 1935 Ks. Paul Couturier z Francji popiera Powszechny Tydzień Modlitwy o Jedność Chrześcijan opierając się na modlitwie o jedność, jakiej chce Chrystus i przez środki, których On chce.
- 1958 Centrum „Jedność Chrześcijan” (Lyon, Francja) i Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów rozpoczynają wspólne przygotowania materiałów na Tydzień Modlitw.

- 1964 „Dekret o ekumenizmie” II Soboru Watykańskiego podkreśla fakt, że modlitwa jest duszą ruchu ekumenicznego i w ten sposób zachęca do obchodzenia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 1966 Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (obecnie Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan) rozpoczynają wspólne oficjalne przygotowania tekstu na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan (wykorzystanego po raz pierwszy w 1968 r.)
- 1975 Projekt początkowy tekstów Tygodnia Modlitw został przygotowany przez wspólnotę lokalną, następnie przepracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” oraz Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Staje się to praktyką lat następnych.
- 1998 Po raz pierwszy w Polsce Rada ds. Ekumenizmu Konferencji Episkopatu Polski i Polska Rada Ekumeniczna wydają wspólnie zeszyt na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 2004 Komisja „Wiara i Ustrój” i Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan decydują, że broszury z tekstami na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan będą wspólnie publikowane i prezentowane w tym samym formacie.
- 2008 Obchody stulecia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

Opracowywane we współpracy Komisji „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Papieskiej Rady (niegdyś Sekretariatu) ds. Popierania Jedności Chrześcijan od 1968 r.:

- 1968 *Ku chwale Jego majestatu* (Ef 1,14).
- 1969 *Powołani do wolności* (Ga 5,13).
Spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy.
- 1970 *Jesteśmy współpracownikami Boga* (1 Kor 3,9).
Spotkanie przygotowawcze w klasztorze Niederaltaich, RFN.
- 1971 (...) *i komunია Ducha Świętego* (2 Kor 13,13).
Spotkanie przygotowawcze w Bari, Włochy.
- 1972 *Przykazanie nowe daję wam* (J 13,34).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1973 *Panie, naucz nas modlić się* (Łk 11,1).
Spotkanie przygotowawcze w opactwie Montserrat, Hiszpania.
- 1974 *Niechaj wszelki język wyznaje, że Jezus Chrystus jest Panem* (Flp 2,11).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
W kwietniu 1974 do Kościołów został zaadresowany list w sprawie utworzenia grup lokalnych, które mogą uczestniczyć w przygotowywaniu tekstów na Tydzień Modlitw. Grupa australijska była pierwszą, która się zaangażowała przygotowując początkowy projekt broszury na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan na 1975 r.
- 1975 *To jest wolę Ojca, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie* (Ef 1,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę australijską - spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1976 *Jesteśmy powołani do stawania się podobnymi Jemu* (1 J 3,2).
Projekt tekstu opracowany przez Konferencję Kościołów na Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy

- 1977 *Nadzieja zawieść nie może* (Rz 5,1-5).
Projekt tekstu opracowany w Libanie, podczas wojny domowej – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1978 *Nie jesteście już obcymi* (Ef 2,13-22).
Projekt tekstu opracowany przez ekumeniczną grupę Manchester, Anglia.
- 1979 *Służcie sobie wzajemnie ku chwale Bożej* (1 P 4,7-11).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1980 *Przyjdź Królestwo Twoje* (Mt 6,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Berlina, NRD – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1981 *Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch* (1 Kor 12,3b-13).
Projekt tekstu opracowany przez Ojców z Graymoor, USA – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1982 *Niech wszyscy znajdą swój dom w Tobie, o Panie* (Ps 84).
Projekt tekstu opracowany w Kenii – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1983 *Jezus Chrystus, Życiem świata* (1 J 1,1-4).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Céligny (Bosey), Szwajcaria.
- 1984 *Powołani do jedności przez Krzyż naszego Pana* (1 Kor 2,2; Kol 1,20).
Spotkanie przygotowawcze w Wenecji, Włochy.

- 1985 *Ze śmierci do życia z Chrystusem* (Ef 2,4.7).
Projekt tekstu opracowany na Jamajce – spotkanie przygotowawcze w Grandchamp, Szwajcaria)
- 1986 *Będziecie moimi świadkami* (Dz 1,6.8).
Teksty zaproponowane w Jugosławii (Słowenii) – spotkanie przygotowawcze w Jugosławii.
- 1987 *Zjednoczeni w Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem* (2 Kor 5,17).
Projekt tekstu opracowany w Anglii – spotkanie przygotowawcze w Taizé, Francja.
- 1988 *Miłość Boga usuwa lęk* (1 J 4,18).
Projekt tekstu opracowany we Włoszech – spotkanie przygotowawcze w Pinerolo, Włochy.
- 1989 *Budować wspólnotę: jedno Ciało w Chrystusie* (Rz 12,5-6a).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Whaley Bridge, Anglia.
- 1990 *Aby wszyscy byli jedno (...) aby świat uwierzył* (J 17).
Projekt tekstu opracowany w Hiszpanii – spotkanie przygotowawcze w Madrycie, Hiszpania.
- 1991 *Chwalcie Boga wszystkie narody* (Ps 117; Rz 15,5-13).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Rotenburgu nad Fuldą, Niemcy.
- 1992 *Ja jestem z wami (...) idźcie więc* (Mt 28,16-20).
Projekt tekstu opracowany w Belgii – spotkanie przygotowawcze w Bruges, Belgia.
- 1993 *Zanieść owoce Ducha Świętego dla jedności chrześcijan* (Ga 5,22-23).
Projekt tekstu opracowany w Zairze – spotkanie przygotowawcze pod Zurychem, Szwajcaria.

- 1994 *Dom Boga: wezwani, aby być jednego serca i jednego ducha* (Dz 4, 23-35).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Dublinie, Irlandia.
- 1995 *Koinonia: komunია w Bogu i między sobą* (J 15,1-17).
Projekt tekstu opracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” – spotkanie przygotowawcze w Bristolu, Anglia.
- 1996 *Słuchajcie, stoję u drzwi i kołaczę* (Ap 3,14-22).
Projekt tekstu opracowany w Portugalii – spotkanie przygotowawcze w Lizbonie, Portugalia.
- 1997 *W imię Chrystusa (...) pojednajcie się z Bogiem* (2 Kor 5,20).
Projekt tekstu opracowany w Skandynawii – spotkanie przygotowawcze w Sztokholmie, Szwecja.
- 1998 *Duch Święty wspiera nas w słabości naszej* (Rz 8,14-27).
Projekt tekstu opracowany we Francji – spotkanie przygotowawcze w Paryżu, Francja.
- 1999 *Bóg zamieszka wraz z nimi i będą oni Jego ludem, a On będzie Bogiem z nimi* (Ap 21,3).
Projekt tekstu opracowany w Malezji – spotkanie przygotowawcze w klasztorze Bose, Włochy.
- 2000 *Niech będzie błogosławiony Bóg, który nappełnił nas wszelkim błogosławieństwem w Chrystusie* (Ef 1,3).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Bliskiego Wschodu – spotkanie przygotowawcze w sanktuarium La Verna, Włochy.
- 2001 *Ja jestem Drogą i Prawdą, i Życiem* (J 14,6).
Projekt tekstu opracowany w Rumunii – spotkanie przygotowawcze w Vulcan, Rumunia.

- 2002 *U Ciebie jest źródło życia* (Ps 36,10).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Konferencję Kościołów Europejskich (KEK) – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Ottmaring k. Augsburga, Niemcy.
- 2003 *Ten skarb przechowujemy w glinianych naczyniach* (2 Kor 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Los Rubios w Maladze, Hiszpania.
- 2004 *Mój pokój wam daję* (J 14,27).
Projekt tekstu opracowany w Aleppo, Syria – spotkanie przygotowawcze w Palermo, Sycylia.
- 2005 *Chrystus jedynym fundamentem Kościoła* (1 Kor 3,1-23).
Projekt tekstu opracowany na Słowacji – spotkanie przygotowawcze w Piestanach, Słowacja.
- 2006 *Gdzie dwóch albo trzech gromadzi się w Moje imię, tam jestem pośród nich* (Mt 18,20).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Prosperous, Co. Kildare, Irlandia.
- 2007 *Nawet głuchym przywraca słuch i niemym mowę* (Mk 7,37).
Projekt tekstu opracowany w Afryce Południowej – spotkanie przygotowawcze w Faverges, Francja.
- 2008 *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17).
Projekt tekstu opracowany w USA – spotkanie przygotowawcze w Graymoor, Garrison, USA.
- 2009 *Aby byli jedno w twoim ręku* (Ez 37, 19)
Projekt tekstu opracowany w Korei – spotkanie przygotowawcze w Marsylii, Francja.

- 2010 *Wy jesteście tego świadkami* (Łk 24,48)
Projekt tekstu opracowany w Szkocji – spotkanie przygotowawcze w Glasgow, Szkocja.
- 2011 *Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach* (Dz 2, 42).
Projekt tekstu opracowany w Jerozolimie – spotkanie przygotowawcze w Saydnaya, Syria.
- 2012 *Przemienieni przez zwiędstwo Jezusa Chrystusa* (por. 1 Kor 15,51-58).
Projekt tekstu opracowany w Polsce – spotkanie przygotowawcze w Warszawie.
- 2013 *Czego Bóg od nas oczekuje?* (por. Mi 6,6-8).
Projekt tekstu opracowany w Indiach – spotkanie przygotowawcze w Bangalore, Indie.
- 2014 *Czyż Chrystus jest podzielony?* (1 Kor 1,1-17).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Montrealu.
- 2015 *Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”* (por. J 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Brazylii – spotkanie przygotowawcze w São Paulo.
- 2016 *Wezwani, by ogłaszać wielkie dzieła Pana* (por. 1 P 2, 9).
Projekt tekstu opracowany na Łotwie – spotkanie przygotowawcze w Rydze.
- 2017 *Pojednanie - miłość Chrystusa przynagla nas* (por. 2 Kor 5,14-20).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Wittenberdze.

SPIS TREŚCI

Część I: Wprowadzenie

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego	3
2. Tekst biblijny	6
3. Wprowadzenie w tematykę roku 2017	7
4. Sytuacja ekumeniczna w Niemczech	11

Część II: Nabożeństwo ekumeniczne

1. Zgromadzeni w imię Jezusa	19
2. Podzieleni z naszej winy (wyznanie grzechów)	20
3. Pojednajcie się z Bogiem – słuchajcie Słowa Bożego	23
4. Odpowiedź w wierze – żyć pojednaniem	26
5. Odpowiedź wiary – pojednanie	27
6. Posłańcy Chrystusa – słudzy pojednania	29

Część III: Refleksje biblijne i modlitwy na poszczególne dni Tygodnia

DZIEŃ PIERWSZY – środa, 18 stycznia 2017 r.

<i>Jeden umarł za wszystkich</i>	31
--	----

DZIEŃ DRUGI – czwartek, 19 stycznia 2017 r.

<i>Nie żyć już dla siebie</i>	36
-------------------------------------	----

DZIEŃ TRZECI – piątek, 20 stycznia 2017 r. <i>Już nikogo nie znamy według ciała</i>	40
DZIEŃ CZWARTY – sobota, 21 stycznia 2017 r. <i>To, co dawne, minęło</i>	45
DZIEŃ PIĄTY – niedziela, 22 stycznia 2017 r. <i>Nastało nowe</i>	49
DZIEŃ SZÓSTY – poniedziałek, 23 stycznia 2017 r. <i>Bóg pojednał nas ze sobą</i>	53
DZIEŃ SIÓDMY – wtorek, 24 stycznia 2017 r. <i>Służba pojednania</i>	58
DZIEŃ ÓSMY – środa, 25 stycznia 2017 r. <i>Pojednani z Bogiem</i>	63

Część IV: Materiały pomocnicze

1. Modlitwa wiernych	69
2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	77
3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.	78